

سرمقاله

ضرورت ساختن افق روشن برای آینده ملت ایران

طرح نو؛ سردبیر
جامعه پویای ایران همواره در معرض آزمون‌های تاریخی قرار داشته، اما در دهه‌های اخیر، فشارهای تراکمی و چندلایه، سایه‌ای سنگین بر افق عمومی انداخته است. این شرایط، محصول ترکیبی پیچیده از چالش‌های ساختاری مزمن اقتصادی، نوسانات شدید متغیرهای اجتماعی و لایه‌های عمیق نارضایتی‌های سیاسی است که مجموعاً یک روایت غالب از عدم قطعیت را بر ذهنیت عمومی تحمیل کرده‌اند. در چنین بستری، این پرسش حیاتی مطرح می‌شود که چگونه می‌توان از این وضعیت اثباتی سرخوردگی عبور کرد؟ حقیقت این است که بخش قابل توجهی از مردم، تصویر آینده‌ای روشن را از دست داده‌اند و خود را در یک تلاش روزمره و نفس‌گیر برای بقا محبوس می‌بینند؛ تلاشی که انرژی خلاق، نوآوری و برنامهریزی بلندمدت را تخلیه می‌کند و جامعه را به سمت یک «انفعال سازمانی» سوق می‌دهد. هدف از این تحلیل، اصرار بر این نکته است که این تصویر تاریک، نه یک سرنوشت محتوم، بلکه یک نقص در فرایند مدیریت و سیاست‌گذاری است که قابلیت بازتعریف دارد. شکستن این....

گزارش

آیا «کریدور ترامپ» پایان عصر مسکو و تهران را رقم می‌زند؟

تلاش واشنگتن برای حذف مسکو و تهران از قفقاز جنوبی

طرح نو؛ سردبیر
قفقاز جنوبی، سرزمینی که قرن‌ها به عنوان نقطه تلاقی امپراتوری‌ها و «کمبرند امنیتی» قدرت‌های شرقی (روسیه و ایران) شناخته می‌شد، اکنون در آستانه یک دگردیسی تاریخی است. پس از جنگ دوم قریب در سال ۲۰۲۰ و تغییر موازنه قوا، ایالات متحده آمریکا با درک خلأ قدرت ناشی از درگیری روسیه در اوکراین، طرحی جسورانه و چندلایه را روی میز گذاشته است. ابتکار TRIPP پروژه زیرساخت و قدرت فرا منطقه‌ای که در محافل تحلیلی به «کریدور ترامپ» یا نسخه آمریکایی «کریدور میانی» شهرت یافته، صرفاً یک پروژه حمل‌ونقل نیست؛ بلکه یک «سلاح ژئواکونومیک» است که هدف نهایی آن، بازتعریف معماری امنیتی اوراسیا، قطع شریان‌های حیاتی روسیه و محاصره استراتژیک ایران است. این مطلب کوتاه به تحلیل ابعاد پنهان این طرح، برندگان و بازندگان، و آینده پرمخاطره منطقه می‌پردازد.

کالبدشکافی طرح TRIPP؛ فراتر از آسفالت و ریل

برای درک اهمیت این کریدور، باید نگاهی فراتر از نقشه‌های ترانزیتی داشت. واشنگتن در حال گذار از «حضور نظامی مستقیم» به «نفوذ زیرساختی» است. در طرح واشنگتن، جاده‌ها و خطوط لوله، حامل ارزش‌های سیاسی هستند. کریدور ترامپ طراحی شده تا جریان انرژی و کالا را از آسیای مرکزی (قزاقستان و ترکمنستان) ...

بررسی صنعت گردشگری آذربایجان شرقی در گروه گزارش طرح نو:

ظرفیت‌ها، چالش‌ها و راهکارها

در صفحه ۸

گزارش

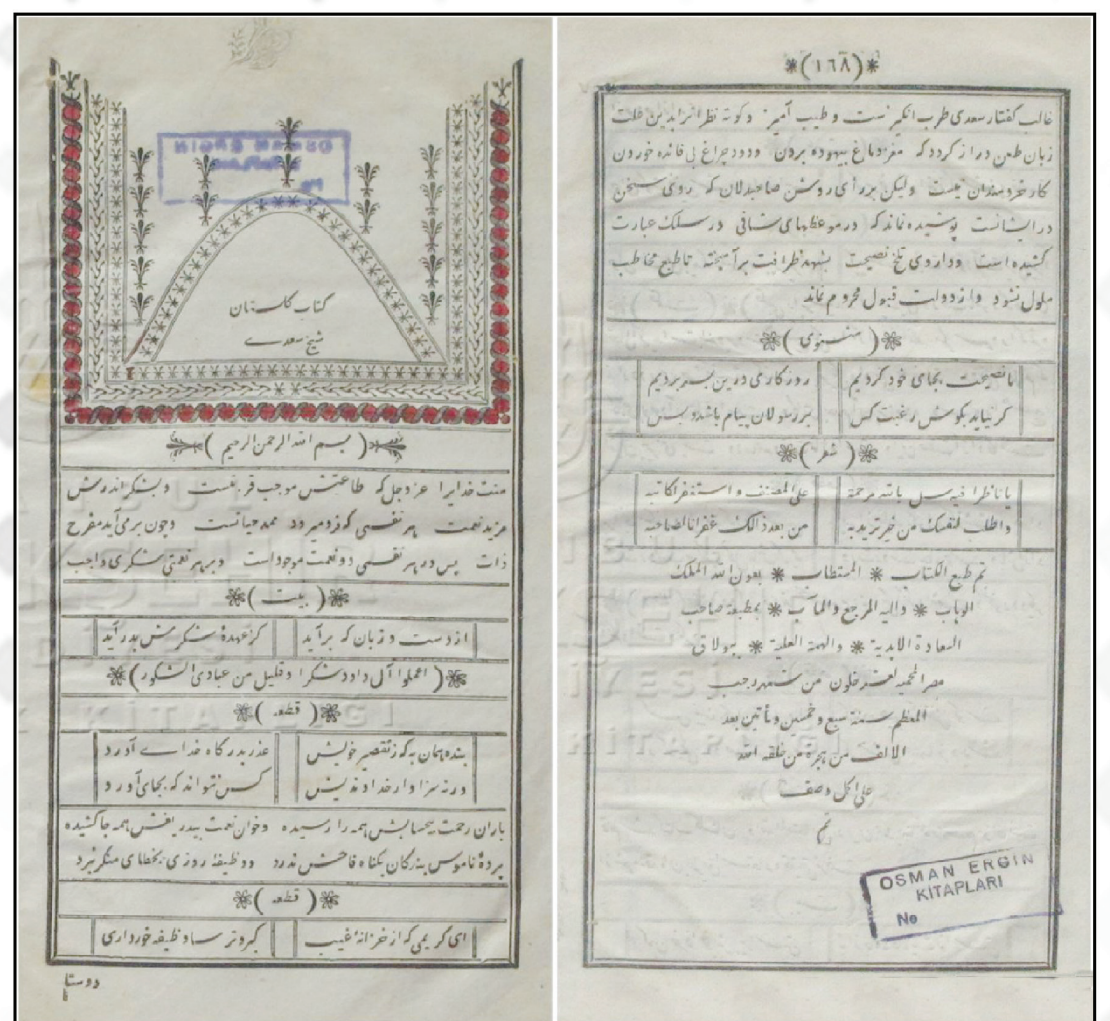
صادرات سالانه ۱۳ میلیارد متر مکعب آب مجازی از کشور

گزارش

دستیار اجتماعی رئیس جمهور: سیاست‌های جمعیتی ایران باید مبتنی بر آینده‌نگری و توجه به تغییرات نسلی باشد

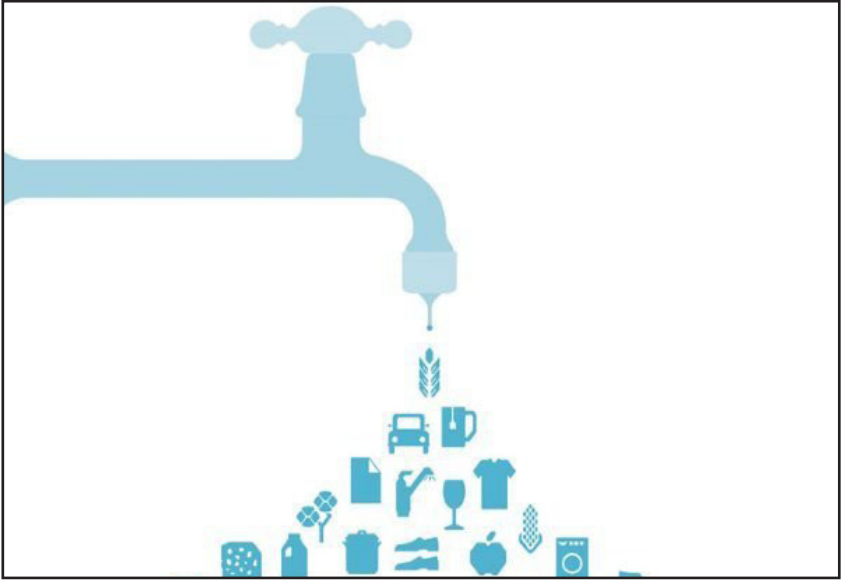
عباس میرزای قاجار، دارالسلطنه تبریز و ادبیات فارسی

برخی پژوهشگران حوزه‌ی قاجار معتقدند که اگر عباس میرزا قبل از پدرش از دنیا نمی‌رفت، شاید سرنوشت ایران به سمت و سویی دیگر می‌رفت. عباس میرزا اولین شاهزاده قاجار است که با پرسش مهم «چرا ما از قافله پیشرفت و توسعه عقب افتاده ایم؟» مواجه شد. او از نخستین رجال سیاسی است که به دنبال توسعه کشور بود

تصویری از اولین نسخه چاپی گلستان سعدی در ایران، به دستور عباس میرزا در سال ۱۲۱۰ شمسی که به دست «زین‌العابدین تبریزی» در تبریز منتشر شد

صادرات سالانه ۱۳ میلیارد متر مکعب آب مجازی از کشور

طرح نو؛ سریدریز جامعه پویای ایران همواره در معرض آزمون‌های تاریخی قرار داشته، اما در دهه‌های اخیر، فشارهای تراکمی و چندلایه، سایه‌ای سنگین بر افق عمومی انداخته است. این شرایط، محصول ترکیبی پیچیده از چالش‌های ساختاری مزمن اقتصادی، نوسانات شدید متغیرهای اجتماعی و لایه‌های عمیق نارضایتی‌های سیاسی است که مجموعاً یک روایت غالب از عدم قطعیت را بر ذهنیت عمومی تحمیل کرده‌اند. در چنین بستری، این پرسش حیاتی مطرح می‌شود که چگونه می‌توان از این وضعیت انباشت سرخوردگی عبور کرد؟ حقیقت این است که بخش قابل توجهی از مردم، تصویر آینده‌ای روشن را از دست داده‌اند و خود را در یک تلاش روزمره و نفس‌گیر برای بقا محبوس می‌بینند؛ تلاشی که انرژی خلاق، نوآوری و برنامه‌ریزی بلندمدت را تخلیه می‌کند و جامعه را به سمت یک «انفعال سازمانی» سوق می‌دهد. هدف از این تحلیل، اصرار بر این نکته است که این تصویر تاریک، نه یک سرنوشت محتوم، بلکه یک نقص در فرایند مدیریت و سیاست‌گذاری است که قابلیت بازتعریف دارد. شکستن این توهم که آینده صرفاً تکرار مشکلات امروز است، یک الزام اخلاقی و استراتژیک برای رهبران کشور است.

وظیفه اصلی سیاست‌گذار ایرانی، خواه دولتمرد باشد و خواه سیاستمدار، در درجه اول، مهندسی یک «امید ملموس» است. امید واقعی، با شعاع و وعده‌های خالی تقویت نمی‌شود؛ بلکه از طریق مشاهده عینی و قابل اندازه‌گیری پیشرفت در حوزه‌هایی که مستقیماً زندگی روزمره را لمس می‌کنند، نهادینه می‌گردد. در حوزه اقتصاد، این به معنای فراتر رفتن از مدیریت صرف کسری بودجه و حرکت به سمت ایجاد یک ثبات ساختاری است. ثبات در نرخ ارز، پیش‌بینی‌پذیر بودن قوانین مالیاتی و کاهش بوروکراسی‌های دست‌وپاگیر، سیگنال‌های حیاتی هستند که به سرمایه‌گذار خرد و کلان می‌گویند: «تلاش شما امنیت دارد و حاصل آن به یغما نخواهد رفت». این امنیت سرمایه‌گذاری، مستقیماً به امنیت شغلی و در نتیجه، امنیت روانی خانوارها متصل است. علاوه بر این، دولت باید خود را به عنوان عامل اصلی در ایجاد شفافیت مطلق معرفی کند. سوءظن عمومی نسبت به تخصیص منابع و شفاف نبودن فرآیندهای تصمیم‌گیری، خوراک اصلی سرخوردگی است. دولتی که عملکردش قابل رصد باشد،

رانت را محدود کند و به جای پاداش دادن به نزدیکی به قدرت، بر اساس شایستگی و نتایج، پاداش دهد، زمینه‌ساز بازی جوانمردانه اجتماعی می‌شود. از منظر اجتماعی، سیاست‌گذاری باید به سمت بازسازی سرمایه اجتماعی حرکت کند. این امر مستلزم پذیرش تفاوت‌ها، احترام به حقوق شهروندی و فراهم آوردن فضایی برای مشارکت سازنده است. هنگامی که جوانان احساس کنند صدای آن‌ها در فرآیندهای کلان شنیده می‌شود و راه‌هایی برای ابراز وجود مؤثر وجود دارد، بخش عظیمی از انرژی نهفته اجتماعی به جای هدر رفتن در فضای مجازی پرخاشگرانه، صرف سازندگی می‌شود. سیاست‌های اجتماعی نباید صرفاً مبتنی بر سرکوب یا مدیریت بحران‌های ناگهانی باشند، بلکه باید مبتنی بر ایجاد «فرصت‌های برابر» باشند؛ فرصت‌هایی در دسترسی به آموزش باکیفیت، خدمات بهداشتی در دسترس و محیطی امن برای زندگی. آموزش، به عنوان مهم‌ترین اهرم تغییر، باید از حالت انتقال اطلاعات صرف خارج شده و به کانون پرورش «خردورزی انتقادی» تبدیل شود؛ زیرا جامعه‌ای که بتواند استدلال‌ها را تحلیل کند، کمتر قربانی تبلیغات منفی و تصاویر سیاه از آینده می‌شود.

در نهایت، باید به نقش نهادهای مدنی و نخبگان در این میان توجه کرد. دولتمردان باید از موضع قدرت مطلق خارج شده و زمینه‌ای را فراهم آورند که نخبگان علمی، فرهنگی و اقتصادی بتوانند به صورت کارشناسانه و بدون هراس، در تحلیل وضعیت و ارائه راهکار مشارکت کنند. این یک شراکت سه‌جانبه است: اراده سیاسی برای تغییر، تخصص کارشناسی برای طراحی راهکار، و اعتماد عمومی برای اجرای آن.

آینده روشن برای ایران، تنها زمانی متولد می‌شود که مردم، دولتمردان را نه به عنوان یک نیروی بیرونی تحمیل‌کننده قواعد، بلکه به عنوان مدیرانی ببینند که با تعهد، شفافیت و تخصص، در حال پیش‌برد یک پروژه ملی بزرگ هستند. آنگاه، هر فرد، از کارگر تا استاد دانشگاه، خواهد دید که تلاش او، هرچند کوچک، در یک مسیر رو به بالا نقش‌آفرینی می‌کند. این درک از هم‌راستایی منافع فردی و جمعی است که سرخوردگی را از بین می‌برد و نیروی عظیمی را برای جهش به سوی افق‌های روشن به جامعه تزریق می‌کند. وظیفه دولتمرد، ایجاد این چشم‌انداز است، و وظیفه ملت، باور کردن به قابلیت خود برای تحقق آن.

رئیس گروه تولیدات کشاورزی سازمان برنامه و بودجه کشور با اشاره به صادرات سالانه افزون بر ۱۳ میلیارد مترمکعب آب مجازی از کشور، اظهار کرد: بیش از ۹۰ درصد محصولات صادراتی ایران از تولیدات اراضی آبی است. مهدی سرخوش در نشست هم‌اندیشی با مدیران و کارشناسان سازمان برنامه و بودجه آذربایجان شرقی، افزود: (آب مجازی مقدار آبی است که یک کالا یا یک فرآورده کشاورزی در فرآیند تولید مصرف می‌کند تا به مرحله تکامل برسد) این در حالی است که بیش از ۹۰ درصد صادرات محصولات کشاورزی در جهان مربوط به تولیدات اراضی دیم است. وی خاطرنشان کرد: بالغ بر ۸۰ درصد سطح زیرکشت محصولات کشاورزی در دنیا و ۵۰ درصد سطح زیر کشت محصولات کشاورزی در ایران مربوط به اراضی دیم است. سرخوش با بیان اینکه خاک‌های ایران عمدتاً به عنوان خاک‌های حاصلخیز شناخته نمی‌شوند و در مقایسه با خاک‌های اروپا، ذاتاً توان تولید پایین‌تری دارند، گفت: در سال ۲۰۱۸ متوسط جهانی مصرف کود برحسب سه عنصر غذایی اصلی ۱۳۲ کیلوگرم در هکتار بوده؛ در حالی که این رقم برای ایران ۶۶ کیلوگرم در هکتار گزارش شده است.

گفت: در این مدت نرخ ارز با رشد ۲۰ برابری از ۱۲ هزار ریال در سال ۱۳۹۰ به ۲۵۵ هزار ریال در سال ۱۴۰۰ رسید و صادرات محصولات کشاورزی و صنایع غذایی از ۳.۷۵ میلیون تن در سال ۱۳۹۰ به ۸.۵ میلیون تن در سال ۱۴۰۰؛ صادرات محصولات باغی از ۷۶۸ هزار تن به ۲ میلیون و ۱۲ هزار تن و زیربخش دام و طیور و آبزیان از ۳۰۱ هزار تن به ۵۵۱ هزار تن رسید. سرخوش اعلام کرد: در این مقطع هر واحد محصول کشاورزی و صنایع غذایی از ارزش ۱.۵۴ دلار بر کیلوگرم به ۶۲ صدم دلار بر کیلوگرم رسیده و منابع ارزشمند آب و خاک و انرژی با قیمت‌های رو به افول به فروش رسیده است. رئیس گروه تولیدات کشاورزی سازمان برنامه و بودجه کشور ادامه داد: این در حالی است که زعفران ۸۹ درصد، خاویار ۷۷ درصد، سیب درختی ۶۶ درصد، خیار ۶۴ درصد، سیب‌زمینی ۶۱ درصد، مرکبات ۵۱ درصد، شیر

و فرآورده‌های آن ۴۱ درصد، خرما ۳۸ درصد، هندوانه ۲۸ درصد و پسته ۱۴ درصد افت قیمت داشته‌اند. وسعت اراضی کشاورزی استان حدود ۱.۲۲ میلیون هکتار برآورد می‌شود که معادل ۲۶ درصد وسعت استان و حدود ۵.۵ درصد اراضی قابل کشت کشور را شامل می‌شود. سطح مراعات استان حدود ۲.۴ میلیون هکتار می‌باشد که حدود ۵۱ درصد وسعت استان را به خود اختصاص داده است که ۲۴ درصد آن از نوع درجه یک و ۵۵ درصد آن از نوع درجه ۲ و بقیه مراعات درجه ۳ است، مساحت مناطق جنگلی استان قریب ۱۸۸ هزار هکتار با گونه‌های متنوع و دارای ارزش ژنتیکی خاص می‌باشد که ۵۷ درصد آن جزو جنگل‌های نیمه مرطوب ارسباران، ۳۹ درصد جزو جنگل‌های نیمه خشک و ۴ درصد جزو جنگل‌های مرطوب کشور است. وسعت اراضی آبی و دیم استان به ترتیب ۴۱۲.۲۹۲ و ۸۰۸۸۸۵ هکتار هکتار است.

تلف شدن سالانه ۳۰ میلیون تن محصول کشاورزی در ایران

رئیس گروه تولیدات کشاورزی سازمان برنامه و بودجه کشور همچنین اعلام کرد: سالانه حدود ۳۰ میلیون تن از محصولات کشاورزی معادل ۲۴ درصد از سطح زیر کشت و ۲۹ درصد از کل آب مصرفی بخش کشاورزی (۲۵ میلیارد متر مکعب) تبدیل به ضایعات و تلفات می‌شود. وی در ادامه به تحلیل صادرات محصولات کشاورزی در سال‌های ۱۳۹۰ تا ۱۴۰۰ پرداخت

گزارش

آیا «کریدور ترامپ» پایان عصر مسکو و تهران را رقم می‌زند؟

تلاش واشنگتن برای حذف مسکو و تهران از قفقاز جنوبی

ندارد این مسیر تحت کنترل انحصاری آمریکا باشد. پکن ترجیح می‌دهد مسیری متنوعی داشته باشد و حذف کامل ایران (به عنوان شریک استراتژیک چین) لزوماً در راستای منافع پکن نیست.

چشم‌انداز آینده؛ صلح مسلح یا جنگ فراگیر؟

برای این روند دو سناریو ممکن است روی دهد؛ در سناریوی اول اجرای کریدور ترامپ و حذف ایران و روسیه، منطقه را وارد دوران جدیدی بی‌ثباتی می‌کند. ارمنستان و آذربایجان تحت فشار آمریکا صلح می‌کنند و ایران و روسیه به دلیل مشکلات داخلی واکنش نشان نخواهند داد و قفقاز جنوبی به طور کامل در ساختار امنیتی-اقتصادی غرب ادغام می‌شود. اما در سناریوی دوم (جنگ نیابتی) فشار بیش از حد برای حذف بازیگران سستی، منجر به شکل‌گیری اتحاد تاکتیکی تهران-مسکو در قفقاز می‌شود. این اتحاد می‌تواند از طریق گروه‌های نیابتی یا بی‌ثبات‌سازی سیاسی، امنیت کریدور را مختل کند و البته سرمایه‌گذاران غربی در منطقه‌ای که هر لحظه احتمال انفجار لوله‌های گاز وجود دارد، سرمایه‌گذاری نخواهند کرد.

در پایان لازم به گفتن است که؛ تلاش واشنگتن برای حذف مسکو و تهران از قفقاز جنوبی در قالب کریدور ترامپ یک تغییر پارادایم از «رقابت نظامی» به «جنگ کریدورها» است. آمریکا می‌خواهد با استفاده از ابزار اقتصاد و دیپلماسی، محاصره روسیه و ایران در مرزهای شمالی و جنوبی را اجرایی کند؛ کاری که ناتو در ۷۰ سال گذشته نتوانسته بود انجام دهد.

اگرچه روی کاغذ، این طرح برای ترکیه و غرب منافع سرشاری دارد، اما نادیده گرفتن منافع حیاتی و امنیتی دو قدرت بزرگ منطقه (ایران و روسیه)، پاشنه آشیل این پروژه است. قفقاز جنوبی به دلیل پیچیدگی‌های تاریخی و قومی، استعداد آن را دارد که به جای تبدیل شدن به کریدور رفاه، به «بالکان جدید» تبدیل شود؛ جایی که جرقه یک درگیری محلی، آتش جنگی منطقه‌ای را برمی‌افروزد. موفقیت واشنگتن در گرو آن است که آیا می‌تواند فرمولی پیدا کند که بدون تحریک واکنش نظامی تهران و مسکو، اهداف خود را پیش ببرد؟ تاریخ خونین قفقاز نشان داده است که حذف کامل همسایگان قدرتمند، معمولاً ناممکن است.

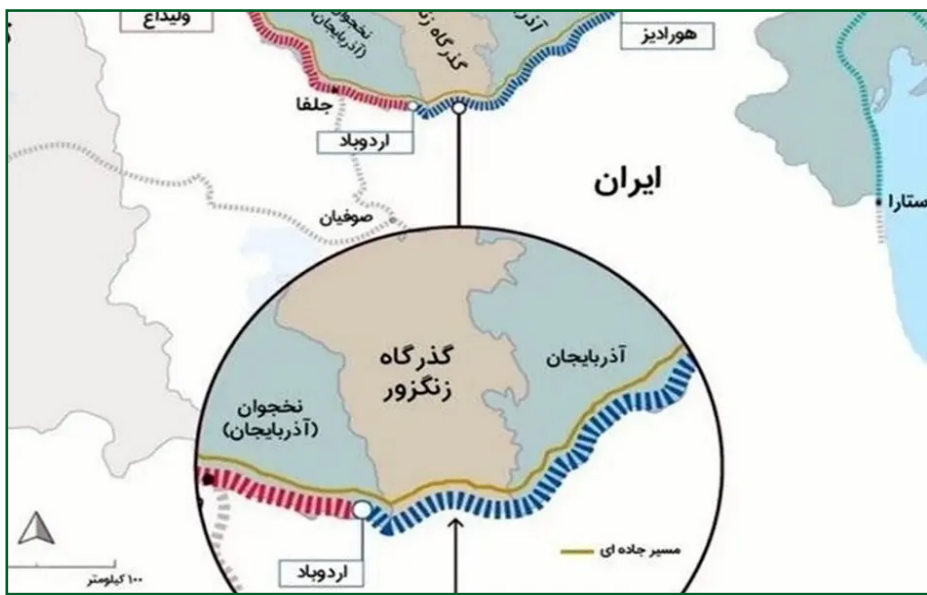
ایروان و باکو؛ بازیگران یا مهره‌ها؟

اما موفقیت این طرح به شدت به رفتارهای داخلی دو کشور ارمنستان و جمهوری آذربایجان وابسته است. ارمنستان: نیکول پاشینیان، نخست‌وزیر ارمنستان، در حال انجام یک قمار تاریخی است. او با ناامیدی از روسیه، به سمت غرب چرخش کرده است. آمریکا به ارمنستان وعده داده است که در ازای واگذاری کنترل مسیرهای ترانزیتی (با بین‌المللی کردن آن‌ها) و خروج از مدار روسیه، امنیت و رفاه اقتصادی این کشور را تضمین کند. اما خطر اصلی برای ایروان اینجاست که در صورت شکست پروژه، هم حمایت روسیه را از دست بدهد و هم طعمه جاهطلبی‌های باکو شود. جمهوری آذربایجان: الهام علی‌اف با استفاده از درآمد نفت و حمایت رژیم صهیونیستی و ترکیه، خود را به عنوان شریک غیرقابل جایگزین غرب معرفی کرده است. باکو از اشتیاق واشنگتن برای حذف ایران و روسیه استفاده می‌کند تا حاکمیت خود را بر کل منطقه تثبیت کند و ارمنستان را وادار به پذیرش شرایط صلح حداکثری نماید.

اما چرا موفقیت این طرح قطعی نیست؟

علیرغم طراحی دقیق واشنگتن، و تلاش بی حد و حصر آنکارا و تل‌آویو، اما واقعیت‌های میدانی پیچیده‌تر از نقشه‌های روی کاغذ هستند. در اینجا به سه مطلب مهم که می‌توانند موفقیت این طرح را زیر سوال ببرند اشاره خواهد شد:

- ۱- ایران بارها اعلام کرده که تغییر مرزهای جغرافیایی و قطع دسترسی به ارمنستان خط قرمز است. برگزاری مانورهای نظامی سنگین در رود ارس، پیامی روشن بود که تهران در صورت لزوم از «قدرت سخت» برای جلوگیری از خفگی ژئوپلیتیک خود استفاده خواهد کرد. هرگونه تلاش برای تغییر اجباری وضعیت سیونیک، می‌تواند پای ایران را به یک درگیری نظامی باز کند که کل پروژه را به آتش می‌کشد.
- ۲- روسیه هنوز اهرم‌های فشار قدرتمندی در خصوص ارمنستان دارد. از جمله قطع گاز این کشور و یا تحریک مخالفان دولت مستقر برای کودتاهای داخلی و همچنین استفاده از اقلیت‌های قومی در این کشور کوچک. مسکو به راحتی اجازه نخواهد داد که قفقاز جنوبی به پایگاه ناتو تبدیل شود.
- ۳- چین اگرچه از کریدور میانی حمایت می‌کند، اما تمایل

تلاش برای حذف مسکو و تهران

هدف اصلی این کلان‌پروژه، حذف دو بازیگر سنتی و قدرتمند منطقه، تهران و مسکو، از معادلات آینده است. که در ادامه به این موضوع پرداخته خواهد شد:

الف) روسیه: این کشور که از زمان عهدنامه ترکمانچای و گلستان، قفقاز را «حیاط خلوت» خود می‌دانست، اکنون با بزرگترین چالش تاریخ خود روبروست. چون کریدور ترامپ با تقویت «کریدور میانی»، انحصار روسیه بر ترانزیت شرق-غرب را می‌شکند. این امر درآمدهای ترانزیتی مسکو را کاهش داده و اهرم فشار انرژی این کشور بر اروپا را کند می‌کند.

همچنین تلاش‌های آمریکا برای امضای معاهده صلح بین باکو و ایروان در واشنگتن (به جای مسکو)، تلاشی برای بی‌اعتبار کردن نقش کرملین به عنوان میانجی است. اگر صلح با نظارت آمریکا امضا شود، پایگاه ۱۰۲ روسیه در گیومری ارمنستان توجیه وجودی خود را از دست خواهد داد.

ب) ایران: برای تهران، کریدور ترامپ تهدیدی وجودی و چندوجهی است. چون ایران به طور سنتی دروازه اتصال شرق به غرب بوده است. فعال شدن کریدور زنگزور تحت نفوذ ناتو و ترکیه، به معنای دور زده شدن ایران و از دست رفتن جایگاه ژئواکونومیک آن در کریدور شمال-جنوب است.

ترکیه؛ پیمانکار اصلی و برنده بزرگ

در این بازی شطرنج، ترکیه نقش «وزیر» را برای ایالات متحده بازی می‌کند. آنکارا با هوشمندی توانسته منافع خود را با راهبرد کلان آمریکا همسو کند. ترکیه با تکمیل این حلقه، به تنها دروازه ورودی انرژی خزر به اروپا تبدیل می‌شود. این جایگاه به اردوغان قدرت چانه‌زنی بالایی در برابر اتحادیه اروپا می‌دهد. و نیز کریدور ترامپ، ترکیه را به طور فیزیکی به کشورهای ترک‌زبان آسیای مرکزی متصل می‌کند و نفوذ فرهنگی و اقتصادی آنکارا را تا مرزهای چین گسترش می‌دهد. ترکیه با حمایت از این طرح، هم‌زمان نفوذ تاریخی ایران را سد می‌کند و وابستگی خود به گاز روسیه و ایران را کاهش می‌دهد.

طرح نو؛ سریدریز قفقاز جنوبی، سرزمینی که قرن‌ها به عنوان نقطه تلاقی امپراتوری‌ها و «کمربند امنیتی» قدرت‌های شرقی (روسیه و ایران) شناخته می‌شد، اکنون در آستانه یک دگردیسی تاریخی است. پس از جنگ دوم قریباغ در سال ۲۰۲۰ و تغییر موازنه قوا، ایالات متحده آمریکا با درک خلأ قدرت ناشی از درگیری روسیه در اوکراین، طرحی جسورانه و چندلایه را روی میز گذاشته است. ابتکار TRIPP پروژه زیرساخت و قدرت فرا منطقه‌ای که در محافل تحلیلی به «کریدور ترامپ» یا نسخه آمریکایی «کریدور میانی» شهرت یافته، صرفاً یک پروژه حمل‌ونقل نیست؛ بلکه یک «سلاح ژئواکونومیک» است که هدف نهایی آن، بازتعریف معماری امنیتی اوراسیا، قطع شریان‌های حیاتی روسیه و محاصره استراتژیک ایران است. این مطلب کوتاه به تحلیل ابعاد پنهان این طرح، برندگان و بازندگان، و آینده پرمخاطره منطقه می‌پردازد.

کالبدشکافی طرح TRIPP؛ فراتر از آسفالت و ریل

برای درک اهمیت این کریدور، باید نگاهی فراتر از نقشه‌های ترانزیتی داشت. واشنگتن در حال گذار از «حضور نظامی مستقیم» به «نفوذ زیرساختی» است. در طرح واشنگتن، جاده‌ها و خطوط لوله، حامل ارزش‌های سیاسی هستند. کریدور ترامپ طراحی شده تا جریان انرژی و کالا را از آسیای مرکزی (قزاقستان و ترکمنستان) از بستر دریای خزر به باکو، و سپس از طریق کریدور زنگزور (در خاک ارمنستان) به ترکیه و در نهایت اروپا منتقل کند. و پیام سیاسی این مسیر این است که شما برای دسترسی به بازارهای جهانی دیگر نیازی به روسیه و ایران ندارید. تا پیش از این، امنیت منطقه توسط «گروه مینسک» (با محوریت غرب و روسیه) یا پیمان امنیت جمعی تأمین می‌شد. انحلال دوفاکتوی گروه مینسک و ناکارآمدی آن در حفاظت از ارمنستان، فضا را برای آمریکا باز کرد تا خود را به عنوان «ضمین‌کننده نهایی» معرفی کند. واشنگتن به ایروان و باکو سیگنال می‌دهد که امنیت سرمایه‌گذاری در این کریدور را نه سربازان حافظ صلح روسی، بلکه شرکت‌های امنیتی و پیمان‌های دوجانبه با غرب تأمین خواهند کرد.

گزارش

طلسم بزرگی که در هفته چهاردهم شکست؛ نمره ۲۰ برای شماره ۲۰

سروش‌ت‌ساز را با طلسم‌شکنی به حساب تیمش وارد کرد. او همچنین پاس گل اول تیمش را برای امیرحسین حسین‌زاده مهیا کرده بود. ناگفته نماند که مهدی هاشم‌نژاد در این فصل ۲ پاس گل در دیدار مقابل آلومینیوم برای هم تیمی‌هایش ارسال کرده بود و در مصاف با سپاهان هم برای تیمش پنالتی گرفته بود اما در حالی این آمار مقابل نام این بازیکن ۲۴ ساله ملی‌پوش دیده می‌شود که انتظارات بسیار بیشتری از او وجود دارد و هم اسکوچیچ و هم امیرقلعه‌نویی حساب ویژه‌تری روی او باز کرده‌اند و امیدوار بودند با توجه به عملکرد فوق‌العاده سال گذشته، حتی ستاره لیگ برتر و بهترین بازیکن مسابقات لقب بگیرد.

کار دشوار هاشم‌نژاد برای تکرار آمار فصل گذشته

فصل گذشته برای تراکتور و هوادارانش به بهترین شکل ممکن به اتمام رسید. مهدی هاشم‌نژاد یکی از بازیکنان کلیدی تیم درآگان اسکوچیچ بود که فقط یک مسابقه لیگ برتر را از دست داد و موفق شد در ۲۹ مسابقه، با ۸ گل و ۶ پاس گل، یکی از نفرات سروش‌ت‌ساز اردوی قرمزپوشان باشد. البته هاشم‌نژاد در این فصل موفق شده بود در جریان پیروزی پر گل مقابل شارجه یک گل بزند اما هواداران تراکتور و درآگان اسکوچیچ برای دیدن اولین گل لیگ برتری حدود ۴ ماه در انتظار نشستند. مهدی هاشم‌نژاد در افتتاحیه این فصل مقابل استقلال در سوپرجام آمادگی بالایی از خود نشان داد که به دلایل نامعلوم این آمادگی فنی و بدنی به خروجی سال گذشته منجر نشده است. شاید یکی از دلایل وضعیت نه چندان مساعد این روزهای تراکتور در بخش هجومی حضور چندین بازیکن شاخص و مدعی باشد که کار اسکوچیچ برای انتخاب ترکیب اصلی را هم دشوار کرده است. با تمام این‌ها اما سرمربی کروات تراکتور نشان داده اعتقاد خاصی به توانایی‌های مهدی هاشم‌نژاد دارد و باید دید این بازیکن در ادامه مسابقات این فصل و ۳ جامی که تراکتور برای قهرمانی در آن‌ها می‌جنگند، چه عملکردی خواهد داشت و چقدر می‌تواند به آمار فصل گذشته خود نزدیک شود.

طلسم هاشم‌نژاد در آخرین بازی بنیان‌دیزل شکسته شد

تراکتور به سختی در هفته چهاردهم موفق به شکست ۲ بر یک پیکان شد و محمدرضا نوزوی مالک باشگاه تبریزی در پایان این مسابقه تاکید کرد تیمش دیگر در ورزشگاه بنیان دیزل بازی نخواهد کرد. تراکتور در این فصل نتوانسته نتایج سال گذشته را تکرار کند و به همین دلیل کورس حضور در صدر جدول را تاکنون به سپاهان و پرسپولیس واگذار کرده است. در این شرایط اگر پیروزی مقابل پیکان رقم نمی‌خورد، سومین ناکامی پیاپی برای قرمزپوشان رقم می‌خورد و فاصله با صدر بیشتر هم می‌شد. سرانجام درخشش مهدی هاشم‌نژاد در بهترین جای ممکن رقم خورد و این مهاجم که ۱۲ هفته گذشته لیگ برتر را در حسرت گلزنی پشت سر گذاشته بود، سرانجام موفق شد در نیمه دوم دیدار برابر پیکان و در هنگامی که مسابقه با تساوی ۱-۱ دنبال می‌شد، اولین گل فصل خود را ثبت کند و ۳ امتیاز

طرح‌نو؛ گروه ورزش

مهدی هاشم‌نژاد سرانجام در هفته چهاردهم موفق شد اولین گل فصل خود را در حالی به ثمر برساند که انتظارات زیادی از این بازیکن گیلانی وجود داشت و البته همچنان هم وجود دارد. مهدی هاشم‌نژاد طی سال‌های اخیر نتوانسته نامش را به عنوان یکی از استعدادهای فوتبال ایران مطرح کند و در سال قهرمانی تاریخی قرمزپوشان تبریزی در کنار مهدی ترابی و امیرحسین حسین‌زاده، یکی از ستاره‌های بی‌چون‌وچرای تراکتور بود. در این شرایط درآگان اسکوچیچ حساب ویژه‌ای روی توانایی‌های این ستاره مستعد فوتبال ایران باز کرده بود اما مهدی هاشم‌نژاد انگار در فصل جدید طلسم شده بود که سرانجام ناکامی‌های این بازیکن در مصاف با پیکان که یکی از سخت‌ترین بازی‌های فصل برای تراکتور بود، شکسته شد و او یک مرتبه دیگر ستاره تیمش لقب گرفت.

گزارش

یک کارشناس فوتبال مطرح کرد:

زمین نامناسب،

مشکل اصلی تراکتور در نبود ورزشگاه یادگار امام(ره)

طرح‌نو؛ گروه ورزش
کاپیتان سابق تراکتور با اشاره به تاثیرات منفی عدم برگزاری بازی‌های خانگی تراکتور در یادگار امام (ره) گفت: وقتی در زمینی که محل تمرین تیم است بازی برگزار شود، حس رقابت و هیجان مسابقه از بین می‌رود. به گزارش نصر، علیرضا میرشفیعیان در ارزیابی فنی از عملکرد تراکتور مقابل پیکان گفت: بازیکنان و کادرفنی تراکتور تحت فشار روانی زیادی بودند. وقتی پیکان گل اول را به ثمر رساند، این فشار دوچندان شد، اما تراکتور با تجربه‌ای که دارد نتوانست به بازی برگردد. در نیمه اول تراکتور ۶۰ به ۴۰ سوار بازی بود. او ادامه داد: در نیمه دوم نیز تراکتور بد بازی نکرد و نتوانست در نهایت با نتیجه دو بر یک به پیروزی برسد. این پیروزی نشان داد تیم از لحاظ ذهنی و فنی توان بازگشت به مسیر موفقیت را دارد. او درباره عدم نتیجه‌گیری تراکتور در هفته‌های اخیر گفت: نتایجی که تراکتور در هفته‌های اخیر کسب کرده، برای قهرمانی مناسب نبود. اگر هدف قرار گرفتن در جمع سه یا چهار تیم بالای جدول باشد، این نتایج قابل قبول است، اما برای قهرمان شدن کافی نیست. کاپیتان سابق تراکتور در رابطه با عدم برگزاری بازی‌های خانگی این تیم در یادگار امام(ره) گفت: زمین تمرینی با فضای مسابقه رسمی کاملاً متفاوت است. وقتی در زمینی که محل تمرین تیم است بازی برگزار شود، حس رقابت و هیجان مسابقه از بین می‌رود. در کنار این موضوع، کیفیت چمن نیز بسیار تأثیرگذار است. تیمی که فوتبال روی زمین بازی می‌کند، باید از زمین مناسب برخوردار باشد. هنگامی که چمن نامناسب باشد، تیم حریف سود می‌برد. این کارشناس فوتبال اضافه کرد: اکثر تیم‌ها وقتی به تبریز می‌آیند، گرفتن یک امتیاز برایشان حکم برد را دارد. نبود هواداران نیز آسیب بزرگی است. تراکتور تماشاگران پرشوری دارد که حتی تپه‌های اطراف ورزشگاه یادگار را پر می‌کنند. ورزشگاه بنیان‌دیزل، هم از نظر ظرفیت و هم از نظر شور

پیام ورزشی

تمرین بهترین دوست شما در مسیر به دستاوردهای بزرگتر است

خبر

درخشش بانوی آذربایجان شرقی در داوری جهان ژیمناستیک

طرح‌نو؛ بونس نهاری به گزارش دکتر رضایی ریس هیئت ژیمناستیک استان آذربایجان شرقی، جامعه ورزشی آذربایجان شرقی شاهد موفقیت ارزشمند و کم‌نظیری در رشته ژیمناستیک است؛ براساس اطلاع‌رسانی رسمی، ندا جلال سهندی که با هماهنگی هیئت ژیمناستیک آذربایجان شرقی و فدراسیون ژیمناستیک در این دو دوره که به صورت آنلاین در آذر ماه برگزار شده بود به عنوان یکی از نمایندگان کشور، موفق به کسب مدارک داوری بین‌المللی مطابق قوانین سال ۲۰۲۵ تا ۲۰۲۸ در دو شاخه «ژیمناستیک هنری» و «ریتمیک ژیمناستیک» به صورت آنلاین و موفق به اخذ کتگوری ۴

گزارش

آدرس خداداد؛ چه کسی وام دویت میلیاردی گرفت؟

طرح‌نو؛ گروه ورزش
مدیر تیم تراکتور می‌گوید در تمام عمر فوتبال حرفه‌ای خود اهل رانت نبوده است. قرار است روز پنجشنبه تیم‌های تراکتور و پرسپولیس بازی معوقه خود از مرحله یک شانزدهم نهایی جام حذفی را برگزار کنند. دیداری که میزبانش تراکتور است اما هنوز محل برگزاری آن مشخص نیست. این را هم در نظر بگیرید که محمدرضا زونزی مالک باشگاه تراکتور دستور داده بازی‌های این تیم دیگر در ورزشگاه بنیان دیزل برگزار نشود. خداداد عزیزی مدیر تیم تراکتور نیز درباره این مسابقه گفت: «هنوز نمی‌دانیم بازی ما و پرسپولیس قرار است در کجا برگزار شود ولی نظرم این است که در بنیان دیزل نمی‌توان بازی تراکتور را برگزار کرد. آن هم بازی با پرسپولیس که خیلی حساس است. ورزشگاه کوچک است و ظرفیتش برای هواداران کم است.» او در این باره ادامه داد: «از سالیان گذشته اختلافی بین هواداران پرسپولیس و تراکتور هست و برای بهتر شدن این بازی باید در یادگار امام برگزار کنیم. اینکه می‌گویند اگر روز ۲۷ آذر جام حذفی بازی کنید چمن خراب می‌شود ولی یکم دی با الدحیل بازی کنید، فکر نکنم در آن چهار روز معجزه رخ دهد.» خداداد در ادامه مصاحبه خود به این مسأله

خبر

پیروزی قاطعانه شاگردان محمدزاده در دربی مقاومتی‌ها

طرح‌نو؛ بونس نهاری تیم فوتبال مقاومت شهرداری تبریز در هفته پنجم لیگ چهار با سه گل از سد حریف خود گذشت. زردپوشان در ورزشگاه تختی اردبیل به مصاف مقاومت این شهر رفته بودند موفق شدند با سه گل میزبان خود را شکست دهند. مقاومت شهرداری تبریز از آغاز بازی حریف خود را تحت فشار قرار داده و با حملات خود موقعیت‌های مختلفی را به دست آوردند. نتیجه این حملات گل زیبای امیرحسین پاداش در اواسط نیمه نخست بود که حساب کار را یک

بر صفر به سود مقاومت شهرداری کرد. در آغاز نیمه دوم نیز بازی به سود مقاومت شهرداری پیش رفته و با تغییراتی در ترکیب، این بار رضا فلاح‌نژاد یار تعویضی تیم پیش به گلزنی باز شد تا نتیجه دو بر صفر شود. در اواخر نیمه دوم هم امیرحسین پاداش با ضربه‌ای دیدنی گل سوم را به ثمر رساند تا دربی مقاومتی‌ها به سود مقاومت شهرداری تبریز به پایان برسد. شاگردان محمدزاده با این پیروزی ۱۰ امتیازی شده و خود را در کورس قهرمانی نگه داشتند.

پروین اعتصامی، طنزپردازی ادیب بود

طرح نو؛ گروه فرهنگ و ادب

پروین با استفاده از شخصیت‌هایی مانند مست یا دیوانه، برای انتقاد از وضع موجود یا بزرگ‌نمایی، ایرادات جامعه یا افراد و اصناف، با زبانی طنزآمیز کاری شبیه حکایت‌های عقلاءالمجانین می‌کند.

اولین کتابش را ملک‌الشعراى بهار تقریظ کرده و این‌طور نوشته بود: «در این روزها یکی از دوستان، گلدسته‌ای از ازاره نوشکفته به دستم داد و منی بر گردنم نهاد. دستم از آن رنگین گشت و دامنم مشگ آگین، بوی گلم چنان مست کرد که دامنم از دست برفت. این گلدسته روح‌نواز، عبارت بود از قصاید و قطعات شاعره شیرین زبان معاصر پروین اعتصامی، که به تازگی از طبع برآمده و نخستین بار مباشر طبع آن دیوان حقیر را به مطالعه آن آشنا ساخت. ملاحظه چند صفحه از این دیوان و مشاهده سبک متین و شیوه استوار و شیوایی بیان و لطافت معانی آن چنانم بفریفت، که تنها این کتاب را پیش روی نهاده و هر مشغله که بود پس پشت افکندم و تمامت آن را خوانده، لذتی موفور بردم...» در چاپ سوم دیوان پروین اعتصامی در سال ۱۳۳۳ هم شادروان سعید نفیسی، که آن وقت استاد ممتاز دانشگاه تهران بود، تقریظی دیگر بر این اثر نوشت.

پروین با زبانی ساده اما عمیق، توانسته پیام‌های مهمی را به خوانندگان خود منتقل کند. اشعار او نه تنها از نظر ادبی ارزشمند هستند، بلکه از لحاظ محتوایی نیز تأثیرگذار بوده و همچنان الهام‌بخش بسیاری از افراد علاقه‌مند به شعر و ادب فارسی است. در عین حال پروین را به عنوان شاعری طنزپرداز شناختن جفای به اوست، اما نمی‌توان از کنار اشعار طنزآمیز او نیز به راحتی گذشت. معروف‌ترین آنها شاید همان شعر محتسب و مست با اشارات دقیق و درخشان و طعنه‌های اجتماعی و اخلاقی‌اش باشد:

محتسب، مستی به ره دید و گریانش گرفت
مست گفت: ای دوست! این پیراهن است، افسار نیست!

گفت: مستی، زان سبب افتان و خیزان می‌روی
گفت: جرم راه رفتن نیست، ره هموار نیست!
گفت: می‌باید تو را تا خانه قاضی برم
گفت: رو صبح آی، قاضی نیمه‌شب بیدار نیست!
گفت: نزدیک است والی را سرای، آنجا شویم
گفت: والی از کجا در خانه خمار نیست؟

گفت: تا داروغه را گویم، در مسجد بخواب
گفت: مسجد خوابگاه مردم بدکار نیست!
گفت: دیناری بده پنهان و خود را وارهان
گفت: کار شرع، کار درهم و دینار نیست!
گفت: از بهر غرامت، جامه‌ات بیرون کنم
گفت: پوسیده‌ست، جز نقشی ز بود و تار نیست!
گفت: آگه نیستی کز سر در افتادت کلاه
گفت: در سر عقل باید، بی کلاهی عار نیست!
گفت: می‌بسیار خوردی، زان چنین بیخود شدی
گفت: ای بیهوده‌گو، حرف کم و بسیار نیست!
گفت: باید حد زند هشیار مردم، مست را
گفت: هشیاری بیار، اینجا کسی هشیار نیست...

در همین شعر یو البته شعری که در ادامه خواهیم خواند، پیداست پروین با استفاده از شخصیت‌هایی مانند مست یا دیوانه، برای انتقاد از وضع موجود یا بزرگ‌نمایی ایرادات جامعه یا افراد و اصناف، با زبانی طنزآمیز کاری شبیه حکایت‌های عقلاءالمجانین می‌کند که در اشعار حکمی و عرفانی و تعلیمی سابقه‌ای طولانی داشته است. در شعر دیوانه و زنجیر هم این را می‌بینیم:

گفت با زنجیر، در زندان شبی دیوانه‌ای
عاقلان پیداست، کز دیوانگان رسیده‌اند
من بدین زنجیر ارزیدم که بستندم به پای

هیچ پرسش را نخواهم گفت زین ساعت جواب
زان که از من خیره و بیهوده، بس پرسیده‌اند
چوب دستی را نه‌فتم دوش زیر بوریا
از سحر تا شامگاهان، از پیش گردیده‌اند
ما نمی‌پوشیم عیب خویش، اما دیگران
عیب‌ها دارند و از ما جمله را پوشیده‌اند
نگ‌ها دیدیم اندر دفتر و طومارشان
دفتر و طومار ما راه زان سبب پیچیده‌اند
ما سبکساریم، از لغزیدن ما چاره نیست
عاقلان با این گرانسنگی، چرا لغزیده‌اند؟

در شعری دیگر، پروین با رعایت همان سبک از میان گفتگوی دزدی که عسس به نزد قاضی برده است، مشکلات و فساد طبقه حاکمه و صاحبان قدرت را با زبان طنزآلود و تیز دزد گرفتار بیان می‌کند:

برد دزدی را سوی قاضی عسس
خلق بسیاری روان از پیش و پس
گفت قاضی کاین خطاکاری چه بود؟
دزد گفت از مردم آزاری چه بود؟
گفت، بدکردار را بد کیفر است
گفت، بدکار از منافع بهتر است
گفت: هان، بر گوی شغل خویشن!
گفت، هستم همچو قاضی راهزن!
گفت، آن زرها که بردستی کجاست؟
گفت، در همیان تلبیس شماست
گفت، آن لعل بدخشانی چه شد؟
گفت، می‌دانیم و می‌دانی چه شد
گفت، پیش کیست آن روشن نگین؟
گفت، بیرون آر دست از آستین
دزدی پنهان و پیدای کار توست
مال دزدی، جمله در انبار توست
تو قلم بر حکم داور می‌بری،
من ز دیوار و تو از در می‌بری
حد به گردن داری و حد می‌زنی،
گر یکی باید زدن، صد می‌زنی
می‌زنم گر من ره خلق، ای رفیق
در ره شرعی تو قطع الطریق!
می‌برم من جامه درویش عور،
تو ربا و رشوه می‌گیری به زور
دست من بستی برای یک گلیم،
خود گرفتی خانه از دست پتیم

کاش می‌رسید کس، کایشان به چند ارزیده‌اند
دوش سنگی چند پنهان کردم اندر آستین
ای عجب! آن سنگ‌ها را هم ز من دزدیده‌اند
سنگ می‌دزدند از دیوانه با این عقل و رای
میحت فهمیدنی‌ها را چنین فهمیده‌اند
عاقلان با این کبیاست، عقل دوراندیش را
در ترازوی چو من دیوانه‌ای سنجیده‌اند
از برای دیدن من، بارها گشتند جمع
عاقلدن آزی، چو من دیوانه کمتر دیده‌اند
جمله را دیوانه نامیدم، چو بگشودند در
گر بدست، ایشان بدین نامم چرا نامیده‌اند
کرده‌اند از بیهشی بر خواندن من خنده‌ها
خویشتن در هر مکان و هر گذر رقصیده‌اند
من یکی آیینم کاندز من این دیوانگان
خویشتن را دیده و بر خویشتن خندیده‌اند
آب صاف از جوی نوشیدم، مرا خواندند پست
گرچه خود، خون پتیم و پیرزن نوشیده‌اند
خالی از عقلدن، سرهایی که سنگ ما شکست
این گناه از سنگ بود، از من چرا رنجیده‌اند؟
به که از من باز بستانند و زحمت کم کنند
غیر ازین زنجیر، گر چیزی به من بخشیده‌اند
سنگ در دامن نهندم تا در اندازم به خلق
ریسمان خویش را با دست من تابیده‌اند

من ربودم موزه و طشت و نمذ،
تو سیه‌دل مدرک و حکم و سند
دزد جاهل، گر یکی ابریق برد
دزد عارف، دفتر تحقیق برد
دیده‌های عقل، گر بینا شوند
اخود فروشان زودتر رسوا شوند
دزد زر بستند و دزد دین رهید،
شخنه ما را دید و قاضی را ندید
من براه خود ندیدم چاه راه،
تو بدیدی، کج نکردی راه راه؟
می‌زدی خود، پشت پا بر راستی
راستی از دیگران می‌خواستی؟
دیگر ای گندم نمای جو فروش!
با ردای عُجب، عیب خود مپوش
چیره‌دستان می‌ریابند آنچه هست،
می‌بزند آنگه ز دزد کاه، دست
در دل ما حرص، آرایش فرود،
نیت پاکان چرا آلوده بود؟
دزد اگر شب، گرم ریغما کردن است
دزدی حکام، روز روشن است
حاجت از ما را ز راه راست برد
دیو، قاضی را به هرجا خواست برد...

پروین اعتصامی با اشعار خود توانست جایگاه ویژه‌ای در میان شاعران بزرگ ایران پیدا کند. او با بهره‌گیری از سبک‌های شعری گذشته، به خصوص سبک شاعران قرن پنجم و ششم هجری مانند ناصر خسرو، و همچنین تأثیر پذیری از شعرای بزرگی همچون سعدی شیرازی، توانست آثاری ماندگار در ادبیات فارسی خلق کند. اشعار پروین از نظر محتوا و مضمون بسیار غنی و پرمعنا هستند. او در اشعارش به موضوعات مختلف اجتماعی، اخلاقی و انتقادی پرداخته و اغلب از حکمت و عرفان بهره برده است. یکی از ویژگی‌های برجسته آثار او، توجه به حقوق زنان و مسائل مربوط به آنان است که در آن دوران کمتر شاعری به این موضوعات پرداخته بود. پروین اعتصامی تنها ۳۵ سال زیست. عمری کوتاه داشت، اما در همین فرصت و با توجه به شرایط زمانه خود، اشعاری سرود که هنوز تر و تازه است و شیوه طنزپردازی فاخر و ادیبانه‌اش می‌تواند نمونه‌ای خوش از اشعار زنان ادیب و شاعر ایران باشد. /مهرا

طرح نو؛ گروه فرهنگ و ادب
«بازمانده» رمانی تاریخی - حماسی است به قلم امیرحسین روح‌نیا که داستان مردم نیشابور راه در روزگار پس از سقوط امپراتوری ساسانی، روایت می‌کند.
این رمان به زندگی مردم، اسیران، بردگان و خانواده‌هایی می‌پردازد که در آن مقطع تاریخی در شهرهای نیشابور و بصره زندگی می‌کرده‌اند. این کتاب روایت استقامت، نبرد، رنج و تبعید ایرانیان، در قرن اول هجرت است. مردمی که درمیانه‌ی دورانی پرآشوب، در جست‌وجوی هویت و در تلاش برای بازپس‌گیری سرزمین خویش‌اند. نویسنده در «بازمانده» با تمرکز بر زندگی روزمره و روابط خانوادگی - اجتماعی، تأثیرات روانی، اقتصادی و اجتماعی فروپاشی یک تمدن را به تصویر کشیده است. «بازمانده» با روایتی چندلایه و شخصیت‌پردازی دقیق، داستانی ملموس از دوران گذار جامعه‌ی ایران، بعد از عهد ساسانیان است. این داستان مردمی است که از جور خلفای اموی، به خاندان رسول خدا و علویان پناه می‌برند و بدین طریق هویتی تازه برای خویش می‌سازند.
داستان رمان «بازمانده» با دو روایت تنیده در هم پیش می‌رود. خراسان بزرگ و عراق عرب، دو جغرافیای مهم داستان‌اند. در شهر بصره، در سال ۵۰ هـ «عماربن‌حسان طائی» که از علویان و از هواخواهان

«بازمانده» روایت کربلا و حماسه‌ای از مردمان نیشابور

خاندان رسول خداست، برده‌ای پارسی (آبتین) را از ارباب اموی‌اش می‌خرد و در خانه‌ی خود به او پناه می‌دهد. عمار، مرد پارسی را به سبب سکوت مدام و زخم‌هایی که دارد «صامت‌بن‌الجرح» نام می‌گذارد. پس از مدتی معلوم می‌شود آن مرد، در جست‌وجوی خواهر گمشده‌اش (آنهاید) است و سکوت و زخم‌هایش، نشان از رنج‌های عمیق او دارد. در خلال این خط داستانی، فضای اجتماعی بصره و روابط عمیق میان علویان با پارسیان، و تلاش مشترک آن‌ها برای مقابله با

بیش از پیش درهم تنیده می‌شوند. شخصیت‌ها رمان به اجبار تصمیم‌هایی می‌گیرند و کارهای دشواری انجام می‌دهند، که مسیر زندگی‌شان برای همیشه عوض می‌شود. آبتین در ادامه‌ی جست‌وجو برای یافتنش خواهرش، در روز یازدهم محرم به صحرای کربلا می‌رسد و آنهاید را در میان اسرا میابد. او پس از طی ماجراهایی و دیدن انواع بلاها و مشاهده‌ی بدعهدی کوفیان و ظلم حاکم اموی به خاندان حسین‌به‌علی (ع)، موفق می‌شود، خواهرش را بعد از سال‌ها، در مسیر شام، در کاروان اسرا ببیند و تازه آن وقت می‌فهمد آنهاید در تمام این سال‌ها در خانه‌ی خاندان رسول خدا زیسته و ندیم علی‌بن‌حسین (ع) بوده است، آنهاید این مسئولیت را زمانی می‌پذیرد، که می‌فهمد مادر آن حضرت، ایرانی بوده‌اند و آنهاید با نگهداری از ایشان هر روز به یاد ایران و نیشابور بوده است.
در نهایت خواهر و برادر، با تأثیری که از سال‌ها زندگی با خاندان رسول خدا گرفته‌اند و همچنین با دیدن حوادث کربلا، رهسپار نیشابور می‌شوند، اما باز دست تقدیر برای آن‌ها سرنوشت دیگری رقم می‌زند و آن‌ها را در ابتدای آن سفر با ماجراهای جدید مواجه می‌کند. این اثر در چهارمین دوره جایزه ملی داستان حماسی، رتبه دوم را کسب کرده است.

معرفی کتاب

کتاب «قاسم»

به چاپ هفتم رسید

طرح نو؛ گروه فرهنگ و ادب
کتاب قاسم نوشته مرتضی سرهنگی همزمان با نمایشگاه کتاب امسال منتشر شد و در همین چند ماه به چاپ هفتم رسیده است.
درباره زندگی شهید حاج قاسم سلیمانی تا کنون کتاب‌های زیادی نوشته شده است، اما می‌توان گفت کتاب قاسم از کتاب‌هایی است که به واسطه دقت بسیار در تحقیق و پژوهش و اتکا به منابع دقیق، می‌تواند خیال خواننده علاقه‌مند به زندگی سردار قاسم سلیمانی را کاملاً آسوده کند که آنچه می‌خواند به قدر کافی درباره‌اش پژوهش و تحقیق صورت گرفته؛ مضاف بر اینکه فردی مثل مرتضی سرهنگی نویسنده این کتاب است که خود حاج قاسم سلیمانی را از نزدیک می‌شناخته و همچنین از چهره‌های نام‌آشنای ادبیات دفاع مقدس است.

کتاب قاسم مبتنی بر اسناد و روایت‌های دست‌اول از زندگی، مجاهدت و شخصیت سردار شهید حاج قاسم سلیمانی است؛ این روایت‌ها با بهره‌گیری از اسناد مکتوب، مصاحبه‌ها، سخنرانی‌ها و گفت‌وگوهای میدانی با نزدیکان حاج‌قاسم به ثمر رسیده است. این کتاب با زاویه دید اول شخص روایت می‌شود و به این ترتیب سعی شده تا لحن و نگاه حاج قاسم در روایت حفظ شود. در بخش‌هایی که مستقیماً از سخنان حاج قاسم استفاده شده، متن‌ها با دقت ویرایش شده‌اند و در پانوشته‌ها به منابع اشاره شده. در نهایت حاصل کار، کتابی است که در عین وفاداری به واقعیت، با نثری روان و زنده پیش می‌رود و می‌تواند برای افراد علاقه‌مند به تاریخ معاصر ایران، دفاع مقدس و شخصیت حاج قاسم اثری مرجع و تأثیرگذار باشد. کتاب قاسم را انتشارات خط مقدم در ۵۱۲ صفحه منتشر کرده است.

طبیعت زیبا در دل زندگی شهری

دنیا داشته‌اند، هم می‌توان نشانه‌هایی از طبیعت را پیدا کرد. لابه‌لای درز دیوارها، درون جوی‌ها، روی درخت‌ها و در تمام بطن زندگی همین زه‌های سنگی و فولادی، موجوداتی زندگی می‌کنند که تعادل را برای ساکنان شهرها به ارمغان آورده‌اند. ممکن است بعضی از آنها را دوست نداشته باشیم؛ مثلاً ممکن است از مارمولک‌ها بترسیم یا عنکبوت‌ها را شکارچی بنامیم؛ اما همین موجودات زنجیره اتصال زندگی انسان شهری به طبیعت هستند.

کتاب «شهر زیر ذره‌بین» تلاش دارد از دل همین جهان خاکستری، موجوداتی را که از دید انسان پنهان می‌مانند به کودکان و نوجوانان نشان دهد و با زبانی ساده و لطیف قصد دارد که تمام آنها را

دوست‌داشتنی جلوه دهد و این نکته را نمایان کند که می‌توان طبیعت و محیط‌زیست را هم در داخل همین زندگی شهری پیدا کرد. خیلی از این موجودات را نمی‌شناسیم و حتی با شیوه زیستنشان و اهمیتی که می‌توانند روی زندگی ما داشته باشند آگاهی نداریم. این کتاب بعد از آنکه درباره این موجودات و اینکه کجا زندگی می‌کنند، به زبان ساده اطلاعاتی می‌دهد، به زبان علمی آنها را معرفی می‌کند. گفتنی‌ست که تصویرهای کتاب در شناساندن بهتر موجوداتی که موضوع این کتاب‌اند، نقش به‌سزایی ایفا کرده‌اند. مورچه ماسه‌ای، قاصدک، گیاه پرسپاوشان، زئوپلانکتون‌ها، خزهای نقره‌ای، قارچ ارواح، رازیانه وحشی، عنکبوت شکارچی اجتماعی، مارمولک باغچه،

سلطه لوازم آرایش قاچاق بر سلامت مردم

محصولاتی که با مجوز سازمان غذا و دارو تولید یا به کشور وارد می‌شوند. این دسته از لوازم آرایشی و بهداشتی کاملاً تحت کنترل و نظارت هستند و اگر عدم انطباق یا مشکلی داشته باشند از بازار جمع‌آوری می‌شوند اما واقعیت این است که عمده محصولات آرایشی و بهداشتی موجود در بازار ایران قاچاق است.

وی درباره سهم لوازم آرایشی و بهداشتی قاچاق در بازار ایران گفت: درباره آمار محصولات آرایشی قاچاق نمی‌توانیم آمار دقیقی بدهیم؛ چون فقط بر مبنای کشفیات محصولات قاچاق می‌توانیم نظر دهیم که طبعاً آمار دقیقی نیست. اینکه در بازار چه حجم از محصولات لوازم آرایشی قاچاق است بر مبنای محصولات قاچاق کشف‌شده، خیلی نمی‌تواند آمار دقیقی باشد. مساله مهم اینکه هیچ نظارتی بر محصولات و لوازم آرایشی قاچاق وجود ندارد زیرا مسائل مربوط به این اقلام به سازمان غذا و دارو مربوط نمی‌شود و بیشتر به ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز و نیروی انتظامی مربوط می‌شود. البته این سازمان‌ها گزارش کشفیات خود را به سازمان غذا و دارو می‌دهند اما سازمان در مورد محصولات قاچاق مسئولیتی ندارد.

وی افزود: برخی لوازم آرایشی قاچاق بعد از کشف برای بررسی به سازمان غذا و دارو فرستاده می‌شوند تا آزمایش شوند. این آزمایش‌ها نشان می‌دهد که عمده این لوازم تقلبی هستند که برای مردم خطر سلامتی دارند؛ بنابراین توصیه ما به مردم این است که در حوزه لوازم آرایشی و بهداشتی از محصولات قانونی و مجوزدار استفاده کنند. دکتر پیرصالحی درباره صحت آمار ۸۰ درصدی سهم لوازم آرایشی قاچاق در بازار ایران نیز گفت: آماری در این زمینه نداریم و فقط می‌توانیم بگوییم آمار لوازم آرایشی قاچاق در ایران بالاست.

وی در پاسخ به این پرسش که با توجه به عوارض لوازم آرایشی قاچاق و تقلبی بر سلامت مردم، راهکار سازمان غذا و دارو برای کاهش این عوارض چیست گفت: «ممنوعیت واردات لوازم آرایشی و بهداشتی به کشور بازار قاچاق این کالاها را توسعه داده است». باید کنترل و نظارت‌های لازم بر لوازم آرایشی و بهداشتی خارجی اعمال شود و این محصولات با مجوز قانونی سازمان غذا و دارو وارد بازار شوند تا مردم با اعتماد به مجوز این سازمان با خیال راحت بتوانند از این لوازم استفاده کنند و کمتر دچار عارضه شوند.

رئیس سازمان غذا و دارو گفت: وزارت بهداشت نقشی در میزان واردات و کمیت بازار لوازم آرایشی خارجی در کشور ندارد. کمیت بازار به عهده وزارت صمت است و کنترل کیفیت برعهده سازمان غذا و داروست. نظارت می‌کنیم تا محصولاتی که به صورت قانونی وارد بازار می‌شوند، کیفیت لازم را داشته باشند اما در زمینه کیفیت محصولات قاچاق مسئولیتی نداریم.

۱۰ تا ۲۰ میلیون دلاری لوازم آرایشی در سبد صادرات ایران نشان می‌دهد این تصمیم نقش چندانی در ارتقا کیفیت لوازم آرایشی و بهداشتی ایران نداشته است. به گفته «روح‌الله لطیفی» سخنگوی گمرک، سه مقصد اصلی صادرات محصولات بهداشتی و آرایشی ایرانی به ترتیب کشورهای افغانستان، عراق و جمهوری آذربایجان هستند.

با این تصمیم وزارت صمت، بیشتر برندهای معتبر دنیا در بازار لوازم آرایشی ایران جایی ندارند؛ در کنار این تحریم داخلی، تحریم‌های خارجی نیز راه ورود لوازم آرایشی خارجی را به کشور محدودتر کرده است، بنابراین عمده لوازمی که به نام برندهای شناخته شده خارجی وارد کشور می‌شود، اصل نیستند و تقلبی و قاچاقی هستند. لوازمی که مصرف آنها می‌تواند باعث بروز انواع عوارض و بیماری‌های پوست و مو شوند.

بررسی‌های آزمایشگاهی در ایران و چندین مطالعه نمونه‌برداری و آنالیز سازمان غذاودارو نشان داده سطح فلزات سنگین (سرب، کادمیوم، جیوه، آرسنیک) در انواع لوازم آرایشی فروخته شده در بازار ایران بالاتر از حد مجاز بوده است، عمده این محصولات خطرناک جزو کالاهای غیرمجاز و قاچاق هستند که خطر مصرف بسیار بالایی دارند اما به وفور در بازار ایران توزیع می‌شوند. محصولاتی که عوارض حاد مانند واکنش‌های آلرژیک پوستی، التهاب و عفونت چشمی، سوختگی‌های شیمیایی و مسمومیت حاد با جیوه یا سایر مواد صنعتی را به وجود آورده‌اند و عوارض مزمن موادی مانند جیوه و سرب، اختلال‌های خطرناکی مانند نارسایی مزمن کلیه و اختلالات عصبی-رفرناری دراز مدت را ایجاد کرده اند حتی اثرات هورمونی، ناباروری و سرطان نیز بر اثر مصرف این لوازم غیر مجاز گزارش شده است.

بروز انواع حساسیت و آلرژی‌های پوستی مانند خارش، قرمزی، التهاب، کهیر و اکزما از جمله شایع‌ترین عوارض پوستی ناشی از مصرف لوازم آرایشی تقلبی است. آکنه و جوش‌های چرکی، تاول، تیرگی دائمی پوست و حتی سوختگی ناشی از مواد شیمیایی و فلزات سنگین موجود در لوازم آرایشی تقلبی نیز بخش دیگری از این عوارض است. استفاده از این لوازم مانند خط چشم، ریمل و لنزهای رنگی نیز عامل مهم سوزش، خارش، عفونت‌های چشمی و حتی آسیب به قرنیه هستند. عوارض این لوازم به پوست و مو و ظاهر بدن محدود نمی‌شود و مسمومیت ناشی از فلزات سنگین موجود در این لوازم مانند سرب، جیوه و آرسنیک عامل مهم بیماری‌های کلیه و کبد هستند.

دکتر «مهدی پیرصالحی» رئیس سازمان غذا و دارو در گفت و گو با پژوهشگر ایرنا گفت: در حوزه لوازم آرایشی و بهداشتی دو نوع محصول در بازار داریم، برخی

طرح نو؛ گروه گزارش
لوازم آرایشی از جمله وسایلی است که در هر خانه ایرانی می‌توان سراغی از آن گرفت اما ممنوعیت واردات لوازم آرایشی از سوی وزارت صمت بازار قاچاق را گرم کرده، سهم دلالات و قاچاقچیان را در این بازار بزرگ ۲.۵ میلیارد دلاری بالا برده و موجب افزایش مصرف ناخواسته فلزات سنگین و مواد شیمیایی غیرمجاز در بین ایرانیان شده که عوارض حاد و مزمن بسیاری را سبب شده است. لوازم آرایشی را می‌توان به دو دسته مهم تقسیم کرد. دسته اول کرم‌ها، شوینده‌ها، برخی محصولات مراقبت روزانه و مرطوب‌کننده‌ها که سهم عمده بازار این محصولات در دست تولیدکنندگان داخلی است و با مجوز رسمی سازمان غذا و دارو در دسترس مردم قرار می‌گیرد و دسته دوم، لوازم آرایش رنگی مانند رنگ مو، رژ لب‌های برن، کرم پودرهای لوکس، ریمل/خط چشم، سرم‌های شست‌وشو و همچنین انواع عطر و ادکلن است که به علت میزان کم و کیفیت پایین محصولات داخلی، بیشتر مردم به دنبال محصولات خارجی و برند هستند اما ممنوعیت واردات قانونی این کالاها بازار را به سمت محصولات قاچاق و تقلبی سوق داده است.

تصمیم وزارت صمت مبنی بر ممنوعیت واردات این اقلام، به وضوح بازار را به دست قاچاقچیان داده است. محصولاتی که بدون هیچ نظارتی به فروشگاه‌های بزرگ و کوچک و دستفروش‌های کنار خیابان می‌رسند و سلامت مردان و زنان را به خطر می‌اندازند.

درباره میزان لوازم آرایشی قاچاق در ایران آمارهای مختلفی بیان شده؛ علت آن بازار زیرزمینی و غیررسمی آن است. عمده کارشناسان رسمی و غیررسمی، حجم بازار لوازم آرایشی و بهداشتی ایران را بین ۲ تا ۲.۵ میلیارد دلار برآورد می‌کنند. آمار تخمینی درباره سهم تولیدات داخلی از این بازار بزرگ نیز ارقام بسیار مختلفی را نشان می‌دهد. کارشناسان مختلف سهم تولیدکنندگان ایرانی را در این بازار بین ۲۰ تا ۷۰ درصد برآورد کرده‌اند. فاصله‌های بزرگ که به نظر می‌رسد، یکی از دو طرف، از واقعیت دور است اما هر چه هست، مصرف بسیار بالا و بیش از حد متوسط جهانی لوازم آرایشی در بین ایرانیان یک واقعیت غیرقابل انکار است.

جولان لوازم آرایشی قاچاق در ایران

به گفته «موسی احمدزاده» رئیس انجمن تولیدکنندگان لوازم آرایشی و بهداشتی، ایران پرمصرف‌ترین کشور دنیا در بخش مواد آرایشی است. از نظر کل لوازم آرایشی و بهداشتی در جهان، رتبه هفتم را داریم و در منطقه خاورمیانه بعد از عربستان دوم هستیم. البته مصرف بالای عربستان به دلیل تردد زائران است و در واقع ایران اکنون رتبه اول مصرف مواد آرایشی را در منطقه دارد. به گفته او رژ لب، مژه مصنوعی، رژ گونه، لاک و ریمیل پر مصرف‌ترین لوازم آرایشی در بازار ایران است.

«نیما الهی» عضو اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران نیز سهم لوازم آرایشی قاچاق را در بازار کشور را ۳۰ درصد ارزیابی کرده و دلیل گسترده‌ی لوازم آرایشی قاچاق در ایران را قیمت ارزان این محصولات بیان کرده است. اما «بدالله سهرابی» عضو هیات مدیره انجمن داروسازان ایران و عضو شورای عالی نظام پزشکی برآورد دیگری دارد. او معتقد است: ۸۰ درصد محصولات آرایشی و بهداشتی در بازار ایران کالاهای قاچاق یا تقلبی و زیرپله‌ای هستند که سلامت مصرف‌کنندگان را به خطر می‌اندازند.

به گفته او، محصولات ایرانی کمتر از ۲۰ درصد از بازار بزرگ ۲.۵ میلیارد دلاری لوازم آرایشی و بهداشتی کشور را در اختیار دارند. میانگین سن مصرف‌کنندگان لوازم آرایشی و بهداشتی در جهان ۲۵ سال اما این سن در ایران به ۱۴ سال کاهش یافته است.

وزارت صنعت معدن و تجارت سال‌هاست به بهانه حمایت از تولید داخلی، واردات لوازم آرایشی خارجی را به کشور ممنوع کرده اما سهم اندک صادرات حدود

گزارش

عواقب طرح کاهش مهریه در «تشدید فقر زنان سرپرست خانوار»

بزرگ نیز ابعاد فقر شدیدتر است. به همین دلیل، طرح مجلس درمورد کاهش سقف اجرای ضمانت مهریه به ۱۴ سکه نیز باید از این زاویه مورد نقد قرار گیرد، چراکه این موضوع موجب تشدید فقر زنان سرپرست خانوار خواهد شد.

وی ادامه داد: مسئله سرریز شدن زنان سرپرست خانوار نیازمند حمایت نیز در دهه‌های آینده می‌تواند به یک معضل جدی تبدیل شود و این درحالیست که با توجه به محدودیت‌های بودجه‌ای، وزارت رفاه و نهادهای حمایتی در پذیرش زنان خانوار با مشکل روبه‌رو است. حال آنکه پایداری خانواده در ایران یکی از مهم‌ترین ابزارهای لازم برای جلوگیری از فقر، به‌ویژه فقر زنان است که اگر این پایداری تضعیف شود، فشارهای اقتصادی بر زنان سرپرست خانوار چند برابر خواهد شد.

طرح نو؛ گروه جامعه
وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی با اشاره به اینکه طرح مجلس درمورد کاهش سقف اجرای ضمانت مهریه به ۱۴ سکه موجب تشدید فقر زنان سرپرست خانوار می‌شود، گفت: مسئله سرریز شدن زنان سرپرست خانوار نیازمند حمایت نیز در دهه‌های آینده می‌تواند به یک معضل جدی تبدیل شود و این درحالیست که با توجه به محدودیت‌های بودجه‌ای، وزارت رفاه و پذیرش زنان سرپرست خانوار با مشکل روبه‌رو است.

احمد میدری در این باره اظهار کرد: بررسی‌های ما از سال‌ها قبل نشان می‌دهد که متأسفانه گروه‌های آسیب‌پذیر در ایران عمدتاً زنان و سالمندان هستند؛ به طوری‌که زنان و سالمندان بیشتر در معرض فقر قرار می‌گیرند و در حاشیه شهرهای

طرح نو؛ گروه گزارش
سیاست‌گذاری این گروه در آینده با مشکل مواجه می‌شویم.

وی ادامه داد: ما در فهم روابط علمی تغییرات رفتارها عقب مانده‌ایم؛ حدود سه میلیون نفر در بازه سنی ۱۵ تا ۲۴ ساله هستند که نه تحصیل می‌کنند و نه شاغل هستند و این یعنی ائتلاف پنجره جمعیتی و نسلی که روایت زندگی آن در حالت تعلیق مانده و حاشیه‌نشین توسعه هستند. ما بدون گفت‌وگو در ترکیب چنین جمعیتی نمی‌توانیم با شعار فرزند بیشتر و وام فرزندآوری پیش برویم و محکوم به ناکامی هستیم.

دستیار اجتماعی رئیس جمهور:

سیاست‌های جمعیتی ایران باید مبتنی بر آینده‌نگری و توجه به تغییرات نسلی باشد

طرح نو؛ گروه گزارش

دستیار اجتماعی رئیس جمهور و رئیس انجمن ایرانی مطالعات فرهنگی و ارتباطات با انتقاد از سیاست‌گذاری‌های جمعیتی کشور، تأکید کرد: بی‌توجهی به تغییرات نسلی، نقش زنان و دگرگونی‌های کیفی جمعیت، موجب ناکامی سیاست‌های افزایش فرزندآوری و ورود ایران به مسیر سالمندی شده است.

علی ربیعی، در همایش «آینده جمعیت ایران در نگاه صاحب‌نظران علوم اجتماعی»، با تأکید بر این‌که رسیدن به اصلاح سیاست‌ها نیازمند انتقاد از سیاست‌ها است، اظهار کرد: بحث کاهش یا افزایش جمعیت از سه دهه پیش در کشور ما مطرح شده است، ولی سیاست‌گذاری جمعیت در هر ۲ بحث کاهش فرزندآوری و افزایش جمعیت، مبتنی بر آینده‌نگری و دانش اجتماعی نبوده است.

وی افزود: ما اغلب فهم‌های درست را با سیاست‌گذاری‌های غلط به انحراف کشانده‌ایم که از جمله آن می‌توان به سیاست‌گذاری جمعیت اشاره کرد که اکنون نیازمند اصلاحات است، زیرا سیاست‌گذاری غلط در مسائل مختلف، اجازه رسیدن به اهداف را نداده است. وی ادامه داد: ما به بحث فرزندآوری و اندازه جمعیت بیشتر با نگاه اقتصادی پرداخته‌ایم و موضوع از دست دادن فرصت‌ها از پنجره جمعیت را نادیده گرفته‌ایم؛ در سال ۱۳۹۲ نرخ باروری ۱.۸ بود و امروز پس از اجرای سیاست‌های افزایش جمعیت به ۱.۴۵ کاهش یافته است.

وی ادامه داد: از دهه ۱۳۷۰ به بعد یکی از عمیق‌ترین جهش‌های منطقه در بحث زنان مربوط به افزایش نقش بانوان در آموزش عالی بوده، اما هیچ سیاست‌گذاری معطوف به زن در آینده وجود نداشته و انجام نگرفته است. امروز

نرخ مشارکت زنان ۱۳ درصد است که نشان می‌دهد این سرمایه را تولید کرده‌ایم، اما زمینه به‌کارگیری آن به‌درستی تعریف نشده است.

رئیس انجمن ایرانی مطالعات فرهنگی و ارتباطات گفت: ۲ عامل اقتصادی و امید به آینده، عنصر اصلی عدم فرزندآوری و ازدواج است که باید در کنار یکدیگر آن‌ها را ارزیابی کرد. در شرایطی که جوان کمتر به ساختن فکر می‌کند، سالمند احساس بی‌اثری دارد و زنان به حاشیه رانده شده‌اند، سیاست‌گذاری موفق نخواهیم داشت.

وی با بیان این‌که سیاست جمعیتی بدون زمینه فرهنگی و ارتباطی ناقص است، افزود: مشکلات و مسائل دیده می‌شود، ولی باید با فهم درست و کنار هم‌دیگر از آن‌ها عبور کنیم. ایران با انسان‌هایی که در دوره‌های مختلف مثل حافظ، مولانا و سهروردی پرورش داده است، ایران است و ما مدیون این افرادی هستیم که نقش خود را در تاریخ به‌درستی ایفا کرده‌اند.

وی به نقش و سابقه تیریز نیز اشاره کرد و گفت: تیریز حق زیادی بر گردن تمدن ایران دارد و خاستگاه عقلانیت انتقادی و نهادساز در تاریخ ایران بوده است و در علوم دینی نیز با اشخاصی چون علامه طباطبایی و محمدتقی جعفری، فلسفه را به مثابه گفت‌وگو با زمانه مطرح کرده‌اند.

ربیعی گفت: هنوز هم وقتی «حیدرآباد» را می‌خوانم، نوشته‌های شهریار بزرگ در زندگی‌ام جاری می‌شود و گریه می‌کنم. اگر از شهید آل‌هاشم در حوزه دین افراد بیشتری بودند، امروز می‌توانستیم دینداران بیشتری داشته باشیم.

در پایان این همایش از پیشکسوتان عرصه علوم اجتماعی و دستگاه‌های برتر در حوزه جمعیت تجلیل شد.

طرح نو؛ گروه گزارش
دستیار اجتماعی رئیس جمهور و رئیس انجمن ایرانی مطالعات فرهنگی و ارتباطات با انتقاد از سیاست‌گذاری‌های جمعیتی کشور، تأکید کرد: بی‌توجهی به تغییرات نسلی، نقش زنان و دگرگونی‌های کیفی جمعیت، موجب ناکامی سیاست‌های افزایش فرزندآوری و ورود ایران به مسیر سالمندی شده است.

علی ربیعی، در همایش «آینده جمعیت ایران در نگاه صاحب‌نظران علوم اجتماعی»، با تأکید بر این‌که رسیدن به اصلاح سیاست‌ها نیازمند انتقاد از سیاست‌ها است، اظهار کرد: بحث کاهش یا افزایش جمعیت از سه دهه پیش در کشور ما مطرح شده است، ولی سیاست‌گذاری جمعیت در هر ۲ بحث کاهش فرزندآوری و افزایش جمعیت، مبتنی بر آینده‌نگری و دانش اجتماعی نبوده است.

وی افزود: ما اغلب فهم‌های درست را با سیاست‌گذاری‌های غلط به انحراف کشانده‌ایم که از جمله آن می‌توان به سیاست‌گذاری جمعیت اشاره کرد که اکنون نیازمند اصلاحات است، زیرا سیاست‌گذاری غلط در مسائل مختلف، اجازه رسیدن به اهداف را نداده است. وی ادامه داد: ما به بحث فرزندآوری و اندازه جمعیت بیشتر با نگاه اقتصادی پرداخته‌ایم و موضوع از دست دادن فرصت‌ها از پنجره جمعیت را نادیده گرفته‌ایم؛ در سال ۱۳۹۲ نرخ باروری ۱.۸ بود و امروز پس از اجرای سیاست‌های افزایش جمعیت به ۱.۴۵ کاهش یافته است.

ربیعی خاطر نشان کرد: در ایران با تغییر جمعیتی صرف روبه‌رو نیستیم، بلکه با دگرگونی سه‌لایه‌ای مواجه هستیم که شامل تغییر کمی جمعیت، تغییر کیفی جمعیت در نسل‌ها و زنان به‌عنوان سرمایه انسانی استراتژیک می‌شود.

وی افزود: لایه نخست به کاهش تولدها و افزایش سالمندان اشاره دارد و امسال برای نخستین بار تعداد ولادت‌های سالانه کشور به زیر یک میلیون کاهش یافته و ایران به ریل سالمندی رسیده و در دهه‌های آتی نیز با جمعیت سالمند روبه‌رو می‌شود. امروز با تغییر هندسه جمعیت هم مواجه هستیم، به‌طوری‌که در استان‌هایی مانند گیلان الگوی سالمندی داریم، ولی در سیستان و بلوچستان هنوز ساختار سنی جمعیت جوان است.

وی ادامه داد: هفت میلیون ایرانی فاقد بیمه پایدار تأمین اجتماعی هستند و این موضوع باعث این نگرانی شده که در آینده سالمندان ما بدون بیمه پایدار تأمین اجتماعی خواهند بود، بنابراین سیاست‌گذاری معطوف به سالمندی باید مبتنی بر آینده‌پژوهی باشد.

دستیار اجتماعی رئیس‌جمهور اظهار کرد: ایران از نظر جمعیتی یک کشور ۲ سرعته (جوانی و سالمندی) شده است و اگر این ۲ سرعت را در سیاست‌ها به‌طور هم‌زمان نبینیم، در مدیریت سالمندی و جوانی عقب می‌مانیم.

وی با بیان این‌که لایه دوم تغییر جمعیتی که در سیاست‌گذاری جمعیتی دیده نشده است، تغییر نگرش‌ها و سبک فرزندگزینی در دهه های ۱۳۸۰ و ۱۳۹۰ است، گفت: این تغییرات نگرشی با سرعت در حال انجام است و منطق آن با نسل‌های قبلی فرق دارد، ولی ما به تغییرات کیفی جمعیت توجهی نداریم و با کارهایی چون اعطای وام به دنبال تغییر کمی جمعیت هستیم و با این روش، در

اهدای ۳۴۴ جلد کتاب وسند تاریخی به کتابخانه مرکزی ارومیه

آذربایجان‌غربی فاقد مرکز اسناد است

طرح نو؛ گروه خبر
۳۳ جلد کتاب و ۳۱۱ برگ سند مربوط به دوره قاجار و پهلوی توسط بنیاد ایران‌شناسی شعبه آذربایجان‌غربی به مرکز اسناد و نسخ خطی کتابخانه مرکزی ارومیه اهدا شد.

سعید عبدالدینی ملکی در آیین اهدای کتاب و اسناد تاریخی که در کتابخانه مرکزی ارومیه برگزار شد، اظهار کرد: در ارومیه اسناد و کتاب‌های ارزشمند فراوانی وجود دارد که تاکنون ناشناخته باقی مانده‌اند و چنین حرکت‌هایی می‌تواند دیگران را نیز به اهدای کتاب‌ها و اسناد قدیمی، فاخر و باارزش ترغیب کند. رئیس بنیاد ایران‌شناسی شعبه آذربایجان‌غربی با اشاره به نبود مرکز اسناد در استان، تاکید کرد: برای نگهداری و حفاظت نسخ خطی و کتاب‌های کهن و فاخر در مکانی مناسب، راه‌اندازی یک مرکز اسنادی در آذربایجان‌غربی ضرورتی انکارناپذیر است.

وی اهدای کتاب و اسناد توسط فرهیختگان استان را گامی مهم در ماندگار کردن داشته‌های فرهنگی و تاریخی استان دانست و گفت: این اقدام می‌تواند به‌تدریج در جامعه نهادینه شود و اقشار مختلف را به حفظ و اهدای اسناد ارزشمند تشویق کند.

محمدرضا خردمند، اهداکننده کتب سنگی و نسخ خطی در ادامه این نشست، با بیان اینکه نگهداری اسناد و کتاب‌های کهن در منازل موجب از بین رفتن آنها می‌شود، گفت: این آثار باید به مراکز تخصصی منتقل شوند تا به شکل اصولی حفظ شده و مورد استفاده قرار گیرند.

وی افزود: تلاش ما بر این است که اسناد و کتاب‌ها به کتابخانه مرکزی ارومیه سپرده شود تا در این مکان نگهداری و در اختیار پژوهشگران قرار گیرد. مدیرکل اسبق میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع

دستی آذربایجان‌غربی نیز در این جلسه با اشاره به قدمت تاریخی استان، گفت: آذربایجان‌غربی از سال ۱۳۱۰ به‌عنوان استان شناخته شده و در دوره‌ای که کشور تنها ۱۰ استان داشت، یکی از آنها بوده است. محمد اشتری افزود: این استان همواره کانون رویدادهای مهم تاریخی بوده و با این پیشینه، وجود یک مرکز اسنادی در آن ضروری است، در حالی که امروز چنین مرکزی در استان وجود ندارد. وی آذربایجان‌غربی را استانی استراتژیک دانست و گفت: بسیاری از وقایع مهم تاریخی و همچنین مدیران برجسته کشور از این دیار برخاسته‌اند. اشتری تاکید کرد: علاوه بر نگهداری اسناد و کتاب‌های تاریخی، باید فضایی برای نمایش و معرفی

همچنین بخش نسخ خطی است که به اقشار مختلف جامعه خدمات ارائه می‌دهد. وی با اشاره به وجود افراد زیادی که دارای نسخ خطی در استان هستند، اظهار کرد: تلاش ما بر غنی‌تر کردن مجموعه نسخ خطی کتابخانه مرکزی ارومیه است. مدیرکل کتابخانه‌های عمومی آذربایجان‌غربی اضافه کرد: این کتابخانه در سال جاری موفق به دریافت جایزه ملی از رئیس‌جمهوری و کسب نشان فعالیت در حوزه گروه‌های خاص شده است.

پژوهشگران و محققان مراجعه کننده اصلی بخش نسخ خطی

کارشناس بخش نسخ خطی کتابخانه مرکزی ارومیه نیز با بیان اینکه اولویت این بخش، جمع‌آوری منابع بومی است، گفت: اسناد ارائه‌شده در این مرکز عمدتاً بومی بوده و بخش نسخ خطی تنها مرکز تخصصی در استان است که به جمع‌آوری و نگهداری اصولی نسخ خطی و کتاب‌های کهن می‌پردازد. رضا محمودپور افزود: مراجعه‌کنندگان این بخش عمدتاً پژوهشگران، محققان، اساتید دانشگاه و فرهیختگان هستند.

در این جلسه محمدرضا خردمند ۲ جلد کتاب سنگی و ۳۰ نسخه خطی مربوط به دوره قاجار و یک جلد کتاب سری مربوط به دوره پهلوی را به مرکز اسناد و نسخ خطی کتابخانه مرکزی ارومیه اهدا کرد. همچنین ۱۳۴ سند خطی مربوط به دوره قاجار از سوی کیوان وزیری و ۱۷۲ برگ سند و یک جلد روزنامه پنج‌برگی مربوط به دوره پهلوی توسط حسین غفاری به این مرکز اهدا شد.

طرح نو؛ گروه خبر
مدیر شیلات و آبریان آذربایجان‌غربی از افزایش سرانه مصرف آبریان در استان خبر داد و گفت: با توسعه مراکز عرضه مستقیم و برگزاری جشنواره‌های طبخ آبریان، پیش‌بینی می‌شود سرانه مصرف تا پایان سال به ۸.۷ کیلوگرم برسد. لطفی با اشاره به جایگاه استان در تولید آبریان داخلی گفت: برای چندمین سال پیاپی، استان در میان استان‌های غیرساحلی کشور مقام نخست تولید آبریان را حفظ کرده و امسال نیز این رتبه تثبیت شده است.

مدیر شیلات و آبریان استان افزود: سال گذشته ۲۰ هزار تن انواع آبریی در استان تولید و روانه بازار شد و امسال انتظار می‌رود این رقم به ۲۱ هزار تن افزایش یابد.

لطفی همچنین از برداشت بیش از هفت هزار تن آبریی توسط حدود هزار صیاد در منابع آب‌های داخلی استان خبر داد و تاکید کرد: تلاش‌ها برای بازسازی ذخایر آبی با جدیت ادامه دارد. وی یادآور شد: امسال بیش از ۱۱ میلیون قطعه بچه‌ماهی گرمابی در مرکز تکثیر و بازسازی ذخایر ژنتیکی شهید کاظمی تولید و در منابع آبی غیرشرب رهاسازی شده و بخشی نیز به استان‌های همجوار ارسال شده است.

مدیر شیلات استان با اشاره به تولید تخم چشم‌زده و بچه‌ماهی قول‌آ گفت: امسال بیش از ۵۰ میلیون قطعه تخم چشم‌زده با کیفیت بالا در پنج مرکز بزرگ تکثیر، تولید شده و ظرفیت استان در این زمینه بیش از ۱۰۰ میلیون قطعه است.

لطفی درباره اشتغال در بخش شیلات اظهار کرد: حدود سه هزار نفر به‌طور مستقیم در این بخش مشغول فعالیت هستند و برنامه‌ریزی برای دو برابر شدن این میزان در دستور کار است.

وی افزود: صنایع وابسته به شیلات مانند تولید پودر ماهی، بسته‌بندی و عمل‌آوری شاه‌میگو و تولید تجهیزات شیلاتی فعال هستند و حمایت از توسعه این صنایع در دستور کار قرار دارد. علاوه بر این، سالانه حدود هشت میلیون قطعه ماهیان زینتی در استان تولید می‌شود که پیش‌بینی می‌شود امسال به ۸۵ میلیون قطعه برسد.

لطفی از افتتاح پنج مزرعه پرورش ماهیان سردآبی و دو مزرعه پرورش آرتمیا با ظرفیت تولید سالانه ۱۲۰ تن ماهی قول‌آ و بیش از ۱۰ تن سیست و بوم‌س آرتمیا خبر داد و گفت: این پروژه‌ها با سرمایه‌گذاری ۲۵۰ میلیارد ریال و اشتغال مستقیم برای ۳۰ نفر اجرا شده‌اند.

تالاب بین المللی «حسنلو»؛ تلاقی طبیعت و رازهای هزارساله

طرح نو؛ گروه گزارش - سکینه اسمی
تالاب بین المللی «حسنلو» در اطراف روستای تاریخی هزارساله حسنلوی نقده جاذبه ای بکر و کم نظیر برای گردشگران و علاقمندان به عکاسی به شمار می‌رود.

تالاب بین المللی و زیبای حسنلو با طبیعت بی‌نظیر و زیبا و گونه‌های مختلف حیوانات و نادر در کشور همه سالانه مقصد مهمی برای علاقمندان به طبیعت گردی، عکاسی و گردشگران داخلی و خارجی به شمار می‌رود. تلاش برای ثبت جهانی برای روستای تاریخی با قدمت بیش از ۸ هزار ساله روستای حسنلو فرصت ارزشمندی فراهم کرده است تا جاذبه‌های گردشگری این منطقه که زمینه حضور علاقمندان را برای دیدن آثار تاریخی فراهم کند و هم گردشگران در کنار بازدید از جاذبه‌های تاریخی از مناظر طبیعت گردی این منطقه که بکر و دیدنی است نیز بازدید کنند.

تالاب بین‌المللی حسنلو با مساحت ۳۰۵ هکتار از جاذبه‌های گردشگری استان آذربایجان غربی که در اطراف روستای تاریخی ۸ هزار ساله حسنلو در نقده واقع شده که در غرب جاده مهاباد به ارومیه و در حدود ۲۰ کیلومتری شرق نقده قرار دارد.

شهرستان نقده دارای ۱۷ تالاب فصلی و دائمی است که سالانه میزبان هزاران قطعه انواع پرندگان مهاجر و بومی بوده و از بین تالاب‌های این شهرستان، تالاب‌های «درگه‌سنگی»، «حسنلو» و «یادگارلو» جزو تالاب‌های بین‌المللی کنوانسیون رامسر است.

پرنده نگری در تالاب بین‌المللی حسنلو بهشت پرندگان مهاجر

یکی از دلایلی که تالاب بین‌المللی حسنلو به عنوان یکی از جاذبه‌های گردشگری آذربایجان غربی شناخته شده و تبدیل به مقصدی پرطرفدار برای تور طبیعت‌گردی و تور تفریحی شده تنوع گونه‌های گیاهی به خصوص پرندگانی است که در این تالاب زندگی می‌کنند.

غار خاکستری، انواع حواصیل از جمله حواصیل ارغوانی و خاکستری و زرد، اردک سر حنایی، اردک سفید، مرغ ماهی‌خوار، اردک بلوطی، فلامینگو، اردک مرمری، خروس کولی، پلیکان، پستوی دریایی، بوتیمار و... از پرندگانی هستند که به صورت دائم یا فصلی در این تالاب بین‌المللی زندگی می‌کنند.

تالاب بین‌المللی حسنلو به دلیل داشتن انواع مختلف و متنوعی از پرندگان مهاجر از اهمیت ویژه ای برای علاقمندان به پرنده نگری و عکاسی در کشور نیز به شمار می‌رود، اگر به پرنده‌نگری علاقه دارید تور تفریحی و تور طبیعت‌گردی به تالاب بین‌المللی حسنلو فرصتی مناسب برای تماشای این پرنده‌ها از نزدیک دراختیار شما می‌گذارد.

تالاب بین‌المللی حسنلو به جز میزبانی انواع خاص و جالب پرندگان از جمله فلامینگو، پلیکان و انواع حواصیل گونه‌های گیاهی جالب و متنوعی هم دارد از

قسمت شمکالی تا جنوب غربی تالاب بین‌المللی حسنلو پوشش گیاهی انبوهی وجود دارد که از جاذبه‌های گردشگری تالاب نیز محسوب می‌شود، از این گونه‌های گیاهی می‌توان به چکن، نی، شور، سالیکورنیا اشاره کرد که چند مورد از ۵۶ گونه گیاهی شورپسند و آبی این تالاب هستند.

جاذبه‌های کم نظیر و بکر گردشگری در تالاب بین‌المللی حسنلو

تالاب بین‌المللی حسنلو منظره و چشم‌انداز زیبایی در این منطقه ایجاد کرده است که مقصدی مناسب برای تور طبیعت‌گردی و تور تفریحی است. علاوه بر زیبایی‌ها و جذابیت‌های تالاب تماشای گونه‌های مختلف پرندگان نیز از فرصت‌هایی است که وجود این تالاب فراهم کرده است و کمتر جایی می‌توان تمام این گونه‌های پرنده را کنار هم مشاهده کرد.

این تالاب از طریق جاده ارومیه به مهاباد در یک کیلومتری سه راهی محمدیار قابل دسترسی است. این تالاب در محور جاده ارومیه به مهاباد از کنار جاده قابل رؤیت است. بعد از رسیدن به سه راهی محمدیار تالاب در حاشیه آن قرار دارد. این تالاب در بالای جاده نقده- مهاباد قرار دارد.

این تالاب یکی از مقصدهای گردشگری تعطیلات آخر هفته مردم شهرستان نقده است که با توجه به مسافت زیاد این تالاب به خاطر وجود جاذبه‌های ارزشمند خانواده‌ها برای تفریح و دیدن زیبایی‌های آن به این تالاب مراجعت می‌کنند.

تالاب حسنلو یکی از مقصدهای عکاسان شهرستان نیز است و در طول روزهای مختلف شاهد حضور این فعالان هنری در این تالاب هستیم که در حال به تصویر کشیدن زیبایی‌های آن هستند.

سالانه ۵ هزار گردشگر و طبیعت گرد از تالاب حسنلو دیدن می‌کنند

رئیس اداره محیط زیست نقده در خصوص امکانات پرنده نگری در این تالاب گفت: با توجه به اینکه آذربایجان غربی بهشت پرندگان به شمار می‌رود در این تالاب بین المللی نیز سکوی ویژه برای مشاهده پرندگان و نیز علاقمندان به عکاسی ایجاد شده است. قائمی از ایجاد آلچپق ویژه پرنده نگری در این تالاب طی ماه‌های آبی خبر داد و گفت: در این زمینه ۶۰۰ میلیون تومان اعتبار مصوب شده که در خصوص تخصیص روند احداث آن آغاز می‌شود.

وی با بیان اینکه تالاب حسنلو به دلیل نزدیکی به سد حسنلو و داشتن پوشش نی و چکنی آن یکی از تالاب‌های مهم منطقه برای جوجه‌آوری گونه‌های حساس و در حال انقراض از جمله اردک سرسفید است، افزود: با تأمین حق آبه تالاب بین المللی حسنلو، پرندگان آبرزی و کنارآبرزی که در این تالاب جوجه‌آوری کردند، ضمن فراهم شدن محیط امن برای رشد جوجه‌ها، ماندگاری پرندگان نیز در این تالاب بیشتر خواهد شد.

تالاب بین المللی حسنلو فرصتی برای سرمایه گذاری در حوزه گردشگری

مدیرکل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی آذربایجان غربی نیز در گفتگو با خبرنگار ما با اشاره به فرصت ثبت جهانی برای روستای گردشگری حسنلو گفت: تالاب‌های متعدد در اطراف این روستا به خصوص تالاب بین المللی حسنلو فرصت کم نظیری برای جذب گردشگر و سرمایه گذاری در این حوزه به شمار می‌رود.

اکبر قائمی در گفتگو با خبرنگار ما با بیان اینکه سالانه بیش از ۵ هزار گردشگر و طبیعت گرد از این تالاب بازدید می‌کنند، افزود: این تالاب در سال‌های گذشته فصلی بود اما با ایجاد دو موتور پمپ و انتقال حق آبه آن از سد حسنلو به تالاب دائمی تبدیل می‌شود که فرصت ارزشمندی برای حضور و جذب گردشگر در تمام فصول سال می‌شود.

رئیس اداره محیط زیست نقده حق آبه سالانه این تالاب را ۴ میلیون مترمکعب عنوان کرد و گفت: امسال این حق آبه تأمین و تالاب احیا شده و زمینه حضور پرندگان مهاجر و گردشگران در تمام بازه‌های زمانی فراهم کرده است. قائمی با بیان اینکه هم اکنون هزاران قطعه پرنده آبرزی و کنارآبرزی بومی شامل خوتکا، تنجه، آب‌چلیک، کشیم، چنگر، اردک سرحنایی، تاجدار، سرسبز، عقاب تالابی، چوپ‌پا، و گونه بسیار نادر اردک سرسفید در این تالاب سکنی دارند گفت: نقده دارای ۱۷ تالاب فصلی و دائمی است که سالانه میزبان هزاران قطعه انواع پرندگان مهاجر و بومی بوده و از بین تالاب‌های این شهرستان، تالاب‌های «درگه‌سنگی»، «حسنلو» و «یادگارلو» جزو تالاب‌های بین‌المللی کنوانسیون رامسر است.

تالاب بین المللی حسنلو میزبان ۱۵۰۰ پرنده

وی با بیان اینکه تاکنون بیش از ۱۰۰ گونه پرنده که بسیاری از آنها گونه نادر هستند در این تالاب مشاهده شده است، گفت: سالانه این تالاب میزبان بیش از هزار و ۵۰۰ پرنده بومی و مهاجر است که جاذبه‌ای کم نظیر برای علاقمندان به طبیعت و گردشگران را فراهم کرده است. در کشور به شمار می‌رود.

اردوی تیم ملی قایقرانی مردان کشور در سد مهاباد آغاز شد

طرح نو؛ گروه خبر
سرپرست هیئت قایقرانی مهاباد گفت: سیزدهمین اردوی تیم ملی مردان قایقرانی در بخش روئینگ با حضور ۱۸ ورزشکار در دریاچه سد مهاباد زیر نظر کادر فنی آغاز شد.

رضا جبین در این زمینه اظهار کرد: این اردو با حضور رده‌های بزرگسالان، جوانان و جوانان زیر ۲۳ سال با هدف حضور موفق در مسابقات قهرمانی آسیا ۲۰۲۵ در دریاچه سد مهاباد شروع شده است.

وی با بیان اینکه اردوی آمادگی تیم ملی روئینگ مردان به مدت سه هفته و تا اواسط دیماه ادامه دارد، افزود: در این اردو «سردار خضری» و «مانی رحمانی» ۲ ورزشکار با استعدادی مهابادی نیز به عنوان عضو تیم ملی رده سنی جوانان در این اردو حضور دارند.

سرپرست هیئت قایقرانی مهاباد بیان کرد: مسابقات آسیایی جوانان زیر ۲۳ سال شهریورماه به میزبانی چین و بزرگسالان اواسط مهرماه به میزبانی کشور ویتنام برگزار خواهد شد. سد مهاباد دارای ۱۹۷ میلیون متر مکعب ظرفیت اسمی و ۱۷۲ میلیون متر مکعب ظرفیت مفید است که علاوه بر تأمین آب شرب شهر، بیش از ۱۲ هزار هکتار از اراضی کشاورزی این شهرستان را نیز زیر پوشش قرار می‌دهد.

صاحب امتیاز: مدیر مسئول و سردبیر: دکتر محمدرضا ربانی

آدرس تبریز: خیابان امام - مابین چهارراه منصور و میدان ساعت - جنب مسجد کبود

مجتمع تجاری ابریشم - طبقه اول - واحد شماره ۹ شماره تماس: ۳۵۲۴۱۹۵۲

آدرس ارومیه: ابتدای خیابان سرداران ۱- پ ۲۲- طبقه ۳- واحد ۱۱

تلفکس: ۰۴۴-۳۲۲۴۸۵۸۸

لینتوگرافی و چاپ: شاخه سبز

مقاله

اصول و مراحل مدیریت جامع پسماند

طرح نو؛ مریم حمدالهی قدیم

مدیریت پسماند یک فرآیند چندمرحله‌ای است که هدف آن کنترل کامل تولید، جمع‌آوری، پردازش و دفع زیاله‌ها است تا سلامت انسان، محیط زیست و منابع طبیعی حفظ شوند. این فرآیند از چهار مرحله اصلی تشکیل شده است:

۱. جمع‌آوری: نخستین و آشکارترین مرحله، جمع‌آوری زیاله از مبدأ تولید (خانه‌ها، کارخانه‌ها، بیمارستان‌ها) است. کارایی این مرحله به تفکیک مناسب زیاله‌ها در مبدأ بستگی دارد. در سیستم‌های پیشرفته، جمع‌آوری زیاله‌های تر، خشک و ویژه به‌صورت مجزا انجام می‌گیرد تا مراحل بعدی آسان‌تر و مؤثرتر باشند.

۲. حمل و نقل: پسماندها پس از جمع‌آوری، به مراکز پردازش یا دفع نهایی منتقل می‌شوند. حمل‌ونقل باید با استفاده از وسایل نقلیه مناسب و تحت شرایط بهداشتی صورت گیرد تا از نشت مواد آلوده و انتشار بوی نامطبوع در مسیر جلوگیری شود. بهینه‌سازی مسیرها برای کاهش مصرف سوخت و آلودگی هوا نیز در این مرحله اهمیت زیادی دارد.

۳. پردازش و بازیافت: این مرحله شامل فرآوری پسماندها با هدف کاهش حجم، بی‌خطرسازی و بازیابی مواد باارزش است. بازیافت، که یکی از مهم‌ترین ستون‌های مدیریت نوین پسماند است، شامل تبدیل مواد مصرف‌شده به محصولات جدید می‌شود. این کار علاوه بر حفظ منابع خام، مصرف انرژی لازم برای تولید محصول از نانو مواد اولیه را نیز به‌شدت کاهش می‌دهد. سایر روش‌های پردازش شامل کمپوست‌سازی (برای پسماندهای آلی)، تولید انرژی از زیاله و بی‌خطرسازی پسماندهای ویژه است.

۴. دفع نهایی: آخرین مرحله، دفع ایمن پسماندهایی است که امکان بازیافت یا فرآوری ندارند. این فرآیند باید در محل‌های دفن بهداشتی (لندفیل‌های مهندسی‌شده) صورت گیرد. لندفیل‌های استاندارد با استفاده از پوشش‌های ضدآب و سیستم‌های جمع‌آوری شیرابه، از آلودگی آب‌های زیرزمینی جلوگیری کرده و همچنین گاز متان تولید شده توسط زیاله‌ها را جمع‌آوری می‌کنند تا هم از آلودگی محیط زیست کاسته شود و هم از آن برای تولید انرژی بهره‌برداری گردد.

اهداف و تأثیرات کلیدی مدیریت پسماند

مدیریت جامع پسماند فراتر از پاکیزگی شهری است و در سطوح مختلف دارای اهداف و نتایج زیر است:

حفظ سلامت عمومی: با دفع صحیح زیاله‌ها، از رشد و انتشار عوامل بیماری‌زا (حشرات، جوندگان و میکروب‌ها) جلوگیری شده و ریسک شیوع بیماری‌های عفونی و واگیردار کاهش می‌یابد.

حفاظت از محیط زیست و منابع: بازیافت، نیاز به استخراج مواد خام (مانند چوب، نفت، فلزات) را کاهش می‌دهد و از تخریب جنگل‌ها و منابع معدنی جلوگیری می‌کند. همچنین از آلودگی آب‌های سطحی و زیرزمینی توسط شیرابه زیاله‌ها جلوگیری می‌شود.

کاهش تغییرات اقلیمی: دفن غیراصولی زیاله‌های آلی، مقدار زیادی گاز متان (گاز گلخانه‌ای بسیار قوی‌تر از دی‌اکسید کربن) تولید می‌کند. مدیریت صحیح و تولید انرژی از زیاله، انتشار این گازها را به‌شدت محدود می‌سازد. بهبود منظر و زیبایی طبیعی: حذف زیاله‌ها از معابر، طبیعت و محل‌های زندگی، کیفیت زندگی و زیبایی محیط را ارتقا می‌بخشد.

طرح نو

رتبه ۳ در طرح رتبه بندی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

شهردار منطقه ۴ تبریز خبر داد:

بهره‌برداری از مسیر گشایی شهید بی‌مثل تا پایان سال

کاشت ۶۸ هکتار فضای سبز

وی در بخش دیگری از صحبت‌های خود از اجرای پنج کیلومتر لوله‌کشی آب خام خبر داد و گفت: برنامه‌ریزی شهرداری منطقه ۴ اجرای هفت کیلومتر دیگر شبکه آب خام است.

شهردار منطقه ۴ تبریز تأکید کرد: در راستای توسعه ۶۰۰ هکتار فضای سبز شهری، ۶۸ هکتار فضای سبز در سطح منطقه در حال کاشت است.

هاشمی با اشاره به پروژه‌های کلان گفت: مطالعات ترافیکی پل آجی‌چای نهایی شده و تصمیم‌گیری نهایی بر عهده شهرداری مرکز است. همچنین پروژه هشت‌بهشت که بیش از یک دهه راکد بود، با پیگیری مستمر تعیین تکلیف شده و با تمهید پروانه، دوباره فعال خواهد شد.

به گفته شهردار منطقه ۴، خانه مادر و کودک پارک حکیم نبتی در بلوار شهیدان ذاکر میزان اولین شهرسازی مسقف کودکان در این منطقه خواهد بود که عملیات اجرایی آن در دست اجرا است.

وی با اشاره به انجام مطالعات طرح تعریض پل آجی‌چای نیز گفت: تعریض این پل جزو مطالبات شهروندان بوده و مطالعات آن انجام و نهایی شده و برای تصمیم‌گیری به مدیریت ارشد شهری ارجاع داده شده است.

صدور ۳۳۲ پروانه ساختمانی

هاشمی از صدور ۳۳۲ پروانه ساختمانی در سال جاری خبر داد و گفت: ۳۳۲ پروانه ساختمانی با ۲۱۰ هزار مترمربع مساحت در سال جاری صادر شده است و در کنار آن ۱۷۷ پایانکار، ۳۳۳ گواهی عدم خلافی و استعلامات دیگر صادر شده است.

پیاده‌راه مستشار، گامی در جهت تحقق شهر انسان محور

شهردار منطقه ۴ تبریز از اجرای همزمان ۱۰ پروژه کفسازی در سطح منطقه خبر داد و گفت: با توجه به وضعیت نامناسب پیاده‌روهای منطقه، ۱۰ پروژه کفسازی و اصلاح جدول به صورت همزمان در کوچه با: بهار، قره آغاج و باغ گلستانی اجرایی می‌شود.

وی همچنین از تجهیز کارگاه پروژه پیاده‌راه مستشار خبر داد و گفت: پیاده‌راه مستشار به طول ۱۵۰۰ متر و ۲۵ میلیارد اعتبار جزو پروژه‌های انسان محور منطقه ۴ است که تجهیز کارگاه آن انجام شده و عملیات اجرایی آن به زودی آغاز می‌شود.

با مساحت چهار هکتار شامل باغ میوه، فضای بازی کودکان، ورزش‌های عمومی و بازارچه در حال اجراست و گلخانه قدیم نیز با مساحت چهار هکتار به فضای سبز آموزشی، ترافیکی، ورزشی و بازارچه‌های محلی تبدیل می‌شود.

بهره‌برداری از مسیر گشایی شهید بی‌مثل تا پایان سال جاری

وی با اشاره به اجرای هشت رشته مسیر گشایی در منطقه گفت: مسیر ۱۸ متری شهید بی‌مثل با عرض ۱۸ متر و طول ۴۳۰ متر در حال تکمیل است که از ۱۲ ملک باقی‌مانده، ۶ ملک تخریب و ۶ ملک دیگر توافق یا مشمول ماده ۸ شده و تلاش داریم تا پایان سال این مسیر بازگشایی شود. هاشمی افزود: پروژه ۲۴ متری کوی فروردین با اعتبار ۲۲۵ میلیارد تومان به ۷۰ درصد پیشرفت تملک رسیده و تلاش داریم تملکات این مسیر تا عید به پایان برسد. همچنین پروژه‌های ۲۴ متری کوی فیروز، ۱۲ متری سعید دیوان، ۲۴ متری بارون آواک و ۱۸ متری لاک‌دیزج در مراحل مختلف تملک و توافق قرار دارند.

اقدامات فرهنگی، خدمات شهری و زیباسازی

شهردار منطقه ۴ با اشاره به اجرای تقویم فرهنگی گفت: اسامی ۵۳ برنامه فرهنگی با ۵۴ هزار مخاطب اجرا شده است. وی همچنین از پلمب ۲۷۹ مغازه متخلف و جمع‌آوری ۲۱۰ خودروی سد معبر خبر داد.

هاشمی در رابطه با خرید تجهیزات خدماتی نیز خاطر نشان کرد: خرید یک دستگاه لودر و ۲ دستگاه خودروی سنگین جزو اقدامات این منطقه در حوزه خدمات شهری است و در کنار آن برای خرید چندین دستگاه خودروی سبک خدماتی نیز در حال رایزنی با سازمان مدیریت پسماند شهرداری تبریز هستیم.

شهردار منطقه ۴ تبریز با اشاره به اقدامات انجام یافته در حوزه زیباسازی محیطی شهر گفت: پل‌های روگذر و زیرگذر منطقه نورپردازی شده و برای پیاده‌راه مغازه‌های سنگی فلاورباکس نصب شده است. به گفته وی ایستگاه شماره ۲۶ آتش نشانی توسط شهرداری منطقه ۴ و در حوزه منطقه ۳ احداث و تکمیل شده است.

تجلائی و مجموعه ورزشی ستارخان به اتمام رسیده‌اند.

وی افزود: در مجموعه ورزشی ستارخان بیش از دو هکتار فضای سبز ایجاد شده و وسایل بازی کودکان و سالن ورزشی هزار مترمربعی برای کشتی و سایر ورزش‌های رزمی پیش‌بینی شده است.

سید رضا هاشمی، در ادامه سلسله‌نشست‌های خبری مدیران شهرداری تبریز با تحریریه شهرداری‌نویز با تشریح آخرین وضعیت بودجه و پروژه‌های این منطقه گفت: بودجه سال ۱۴۰۴ شهرداری منطقه ۴ یک‌هزار و ۳۰۰ میلیارد تومان است که ۸۰۰ میلیارد تومان آن به پروژه‌های عمرانی و مابقی به هزینه‌های جاری اختصاص دارد و تاکنون ۶۹ درصد این بودجه به‌صورت نقدی و غیرنقدی محقق شده است.

تکمیل باغ موزه ستارخان تا پایان سال به شرط مساعد بودن شرایط جوی

هاشمی از پیشرفت ۴۰ درصدی باغ‌موزه ستارخان خبر داد و گفت: طبق وعده پیمانکار، در صورت مساعد بودن شرایط جوی، این پروژه تا عید به بهره‌برداری می‌رسد.

وی اضافه کرد: دو ملک برای بازگشایی این مجموعه در نظر گرفته شده که یکی تملک و تخریب شده و دیگری در دست توافق است و ۳۰۰ مترمربع فضای فرهنگسرا نیز در این مجموعه پیش‌بینی شده است.

وی افزود: خانه مادر و کودک در بلوار شهیدان ذاکر در پارک حکیم نبتی با پیشرفت ۴۰ درصدی در حال اجراست که دارای شهرسازی مسقف خواهد بود.

بهره‌برداری سه پارک جدید تا پایان سال جاری

شهردار منطقه ۴ با اشاره به پروژه‌های فضای سبز این منطقه گفت: در حال حاضر ۵۸ پارک در منطقه وجود دارد و سرانه فضای سبز به ۵.۲۹ مترمربع رسیده است و سه پارک جدید نیز در دست احداث است.

وی افزود: پارک ستارخان با مساحت دو هکتار که پیش‌تر ملکی مخروبه بود، به پارک تبدیل شده و پارک چشمه‌لی‌باغ در بافت فرسوده شهر با مساحت ۱۵ هزار مترمربع تا پایان سال به بهره‌برداری می‌رسد. همچنین باغ میوه چشمه‌لی‌باغ با مساحت یک‌هکتار تا یک ماه آینده تکمیل می‌شود.

هاشمی ادامه داد: باغ گیاه‌شناسی در بلوار ستارخان

طرح‌نو؛ گروه شهری شهردار منطقه ۴ تبریز از تکمیل و بهره‌برداری از مسیر گشایی ۱۸ متری شهید بی‌مثل تا پایان سال جاری خبر داد و گفت: املاک باقیمانده این مسیر توافق شده و به زودی عملیات اجرایی آن آغاز می‌شود.

سید رضا هاشمی، در ادامه سلسله‌نشست‌های خبری مدیران شهرداری تبریز با تحریریه شهرداری‌نویز با تشریح آخرین وضعیت بودجه و پروژه‌های این منطقه گفت: بودجه سال ۱۴۰۴ شهرداری منطقه ۴ یک‌هزار و ۳۰۰ میلیارد تومان است که ۸۰۰ میلیارد تومان آن به پروژه‌های عمرانی و مابقی به هزینه‌های جاری اختصاص دارد و تاکنون ۶۹ درصد این بودجه به‌صورت نقدی و غیرنقدی محقق شده است.

وی افزود: بودجه عمرانی منطقه ۴ در سال ۱۴۰۰ تنها ۱۲۰ میلیارد تومان بود، اما در سال ۱۴۰۴ به ۸۰۰ میلیارد تومان رسیده که نشان‌دهنده افزایش هشت‌برابری اعتبارات عمرانی است و در همین راستا، تحقق دوره‌ای بودجه عمرانی به ۸۱ درصد و تحقق صرفاً عمرانی به ۱۱۴ درصد معادل ۴۱۸ میلیارد تومان رسیده است.

افزایش دهبرداری آسفالت‌ریزی با همراهی خیران

هاشمی با اشاره به تعهد آسفالت‌ریزی منطقه ۴ در سال جاری گفت: تعهد آسفالت منطقه در سال جاری ۹۸ هزار تن است که تاکنون ۳۹ هزار تن توزیع شده و ۳۰ هزار تن دیگر نیز توسط یکی از خیران آذربایجانی با هزینه شخصی وی تولید و در سطح منطقه توزیع می‌شود.

وی افزود: در سال ۱۴۰۰ تنها ۹ هزار تن آسفالت‌ریزی در منطقه انجام شده بود، اما اسامی با هدف‌گذاری ۹۸ هزار تن، بیش از ۱۰ برابر افزایش آسفالت‌ریزی خواهیم داشت و تمامی اولویت‌های آسفالت منطقه تعیین تکلیف شده است.

اجرای ۶۲ ردیف عمرانی و توسعه فضاهای ورزشی

شهردار منطقه ۴ با بیان اینکه در سال جاری ۶۲ ردیف عمرانی در منطقه تعریف شده است، اظهار کرد: در حوزه ورزش، پنج پروژه بزرگ در منطقه در حال اجراست که دو پروژه در دست احداث قرار دارد و پروژه‌های چمن مصنوعی شهید

بررسی صنعت گردشگری آذربایجان شرقی در گروه گزارش طرح نو:

ظرفیت‌ها، چالش‌ها و راهکارها

طرح نو؛ شیوا صفری استان آذربایجان شرقی به‌عنوان یکی از استان‌های فرهنگی، تاریخی و طبیعی ایران، از ظرفیت‌های فراوانی برای توسعه گردشگری برخوردار است. شهر تبریز به‌عنوان مرکز استان، همراه با شهرستان‌هایی نظیر کلیبر، سراب، مراغه، شیبستر و اسکو، میزبان آثار تاریخی، جاذبه‌های طبیعی و فرهنگی بی‌شمار هستند. با این‌حال، این استان با وجود پتانسیل بالا، هنوز به جایگاه شایسته خود در صنعت گردشگری ایران دست نیافته است. در این مطلب، به بررسی مهم‌ترین ظرفیت‌ها، چالش‌ها و راهکارهای توسعه گردشگری در آذربایجان شرقی پرداخته می‌شود.

ظرفیت‌های گردشگری آذربایجان شرقی

جاذبه‌های تاریخی و فرهنگی: بازار تبریز (ثبت‌شده در فهرست میراث جهانی یونسکو)، مسجد کبود (فیروزه اسلام)، ارگ علیشاه، خانه مشروطه، خانه پروین اعتصامی، روستای کندوان با معماری صخره‌ای کم‌نظیر، آثار تاریخی شهر مراغه نظیر گنبد

سرخ، رصدخانه مراغه و برج مدور و... جاذبه‌های طبیعی: جنگل‌های ارسباران (ذخیره‌گاه زیست‌کره یونسکو)، کوه‌های سهند و سیلان، چشمه‌های آب‌گرم سراب، بسنان‌آباد و کلیبر، دریاچه ائل‌گلی تبریز و دریاچه قوری‌گل. فرهنگ و آداب بومی: موسیقی عاشیقی، فرش تبریز، غذاهای محلی مانند کوفته تبریزی و قرمه سبزی محلی، جشنواره‌ها و آیین‌های سنتی مثل مراسم نوروز، چارشنبه‌سوری، و شب یلدا.

چالش‌های گردشگری استان

ضعف زیرساخت‌ها: کمبود هتل‌های با کیفیت، ضعف در حمل و نقل عمومی به مناطق گردشگری، و نبود سرویس‌های گردشگری منسجم موجب ناراضی گردشگران شده است. عدم تبلیغات مؤثر: جاذبه‌های استان در رسانه‌ها و فضای مجازی کمتر معرفی می‌شوند. همچنین، نبود بروشورها، اپلیکیشن‌های چندزبانه و تورهای مجازی، یکی از نقاط ضعف است. تمرکززدایی ناکافی: بیشتر تمرکز گردشگری استان بر شهر تبریز است، در حالی که مناطق بکر نظیر کلیبر، خداآفرین، هشترود و چارویماق هنوز ناشناخته باقی مانده‌اند.

نیود نیروی انسانی متخصص: کمبود راهنمایان گردشگری حرفه‌ای، آموزش نداشتن صاحبان اقامتگاه‌ها و فقدان آموزش‌های بین‌المللی در این حوزه به کیفیت خدمات لطمه زده است.

راهکارهای پیشنهادی برای توسعه گردشگری

توسعه زیرساخت‌ها: سرمایه‌گذاری دولتی و خصوصی برای ساخت هتل‌ها، مهمانسراها، اقامتگاه‌های بوم‌گردی و بهسازی جاده‌های دسترسی به مناطق گردشگری ضروری است. دیجیتال‌سازی خدمات و تبلیغات: ایجاد پلتفرم‌های آنلاین، تبلیغات گسترده در شبکه‌های اجتماعی، همکاری با اینفلوئنسرها و ایجاد محتوای چندرسانه‌ای می‌تواند نقش مؤثری ایفا کند. آموزش و توانمندسازی منابع انسانی: برگزاری دوره‌های آموزشی برای راهنمایان، سرمایه‌گذاران و کارآفرینان حوزه گردشگری باید در اولویت قرار گیرد. معرفی مناطق کمتر شناخته‌شده: تمرکز بر گردشگری روستایی، اکوتوریسم، و تورهای ویژه مناطق بکر می‌تواند موجب توسعه متوازن گردشگری در استان شود.

نتیجه‌گیری

آذربایجان شرقی با برخورداری از ترکیب منحصر به‌فردی از جاذبه‌های تاریخی، طبیعی و فرهنگی، می‌تواند به یکی از قطب‌های اصلی گردشگری ایران و منطقه تبدیل شود. تحقق این هدف، نیازمند برنامه‌ریزی علمی، همکاری نهادهای متولی، مشارکت بخش خصوصی، و نگاه راهبردی به آینده گردشگری استان است.